

thuis voelen
lidmaatschap
hulpbronnen
binding aan
proefles
socialisatie
mechanismen
jeugdleden
ouders IJSTIJD!
ijsbaan kinderen
activiteiten van verenigingen
georganiseerde schaatssport
schaatsverenigingen
homofilie principe
contributie
KNSB

BINDING AAN DE GEORGANISEERDE SCHAATSSPORT

Een kwalitatief onderzoek naar de mechanismen
die een rol spelen bij de keuze om lid te worden
bij een schaatsvereniging

Auteur: Pascal Beck
Studentnummer: 6017479
Datum: 08-08-2019
Begeleider: Arend van Haften MSc
Tweede beoordelaar: Dr. M.G. van Slobbe

Universiteit Utrecht

Samenvatting

In Nederland is een trend te zien waarin steeds minder mensen lid worden van een sportvereniging. Toch kan het lidmaatschap bij een sportvereniging positieve effecten hebben op mensen. Hieruit komt de vraag bovendien hoe het komt dat men lid wordt bij een sportvereniging en welke mechanismen hierin een rol spelen.

De schaatssport verschilt op een aantal aspecten van grotere sporten zoals tennis en voetbal. Voorbeelden van deze aspecten zijn de ledenaantallen en het aantal accommodaties. Deze aspecten maken het mogelijk om beter onderzoek te doen naar de generieke mechanismen die een rol spelen bij het lidmaatschap bij een schaatsvereniging. Hieruit komt de volgende onderzoeksvraag naar voren:

Welke mechanismen spelen een rol bij de binding aan de georganiseerde schaatssport?

Aan de hand van literatuuronderzoek zijn er drie mechanismen opgesteld; socialisatie, homofilie principe en hulpbronnen. De verschillende onderdelen van de mechanismen zijn besproken tijdens interviews met ouders van kinderen die een proefles bij een schaatsvereniging gevolgd hebben en vrijwilligers die betrokken zijn geweest bij het project IJUSTJD! of die ervaring hebben met kinderen die een proefles komen volgen. Naast de interviews is er bij twee schaatsverenigingen ook een observatie gedaan tijdens een training. Uit de verkregen data kon er naast de drie besproken mechanismen nog een vierde mechanisme toegevoegd worden, de activiteiten van verenigingen.

Er kan geconcludeerd worden dat elk van de vier mechanismen op zijn eigen manier een rol speelt bij de binding aan de georganiseerde schaatssport. Deze mechanismen staan niet op zichzelf, maar hebben ook een bepaalde invloed op elkaar. Bij het mechanisme 'socialisatie' lijkt vooral de schaatservaring van de ouders, samen met een positieve houding tegenover schaatsen, een grote invloed te hebben op de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Vanuit het mechanisme 'homofilie principe' lijkt de kans op lidmaatschap groter dat als het kind dat een proefles volgt in een bepaalde mate overeenkomt met de leden van de schaatsvereniging. Daarnaast kwam naar voren dat het thuis voelen bij de schaatsvereniging ook van invloed is op de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging. Het mechanisme 'hulpbronnen' is onderverdeeld in meerdere onderdelen, waarvan de trainingstijden en de locatie van de ijsbaan de grootste invloed lijken te hebben op de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging. Tot slot lijkt het mechanisme 'activiteiten van verenigingen' geen invloed te hebben op het lidmaatschap bij een schaatsvereniging, maar dit mechanisme zou wel een rol kunnen spelen bij het behouden van leden van de schaatsvereniging.

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
Relevantie.....	4
Leeswijzer	5
2. Project IJSTIJD!	6
3. Theoretisch kader	8
Realist Evaluation	8
Context.....	8
Mechanismen	9
Socialisatie.....	9
Homofilie principe	10
Hulpbronnen	12
4. Methodologie	14
Onderzoeksbenadering.....	14
Onderzoeksmethoden	14
Semigestructureerde interviews	14
Observaties	15
Respondenten.....	15
Selectie verenigingen en respondenten.....	15
Analyse.....	17
Betrouwbaarheid	17
5. Resultaten	19
Socialisatie.....	19
Homofilie principe	22
Hulpbronnen	26
Activiteiten van verenigingen	29
6. Conclusie	30
Discussie	31
Beperkingen	32
Vervolgonderzoek.....	33
Aanbevelingen	34
7. Literatuurlijst	35
8. Bijlagen	38
Bijlage 1: Topiclijst interviews	38
Bijlage 2: Codeboom.....	41
Bijlage 3: Observatieverslagen	42

1. Inleiding

In de laatste jaren is er in Nederland een trend te zien waarin steeds minder mensen lid zijn bij een sportvereniging. Tussen 2013 en 2018 is het aantal leden van sportbonden licht afgenomen, terwijl het aantal sporters in dezelfde periode is gestegen (NOC*NSF, 2019). Hieruit blijkt dat het aantal sporten buiten een vereniging toeneemt en dat de sportverenigingen een minder prominente rol spelen in de sport in vergelijking met vroeger. Hierbij lijkt het voor sportverenigingen lastig om nieuwe leden aan zich te binden.

Toch kan het lidmaatschap bij een sportvereniging positieve effecten hebben op mensen, zoals het vergroten van het sociaal kapitaal en de mogelijkheid voor de jeugd om zich te ontwikkelen (Bouwknicht, 2009). Zoals Van Alphen (2017) aangeeft kan het lidmaatschap bij een sportvereniging ervoor zorgen dat mensen minder gevoelens van eenzaamheid ervaren en dat daardoor de levensvreugden toeneemt.

Ondanks deze positieve effecten van het lidmaatschap bij een sportvereniging neemt het aantal leden bij sportbonden en sportverenigingen af. Hier komt de vraag bovendien hoe het komt dat mensen lid worden bij een sportvereniging. Bij het lid worden bij een sportvereniging komen meerdere aspecten kijken. Zo kan bijvoorbeeld het kennen van mensen binnen de sportvereniging (Stuij & Stokvis, 2011) of de contributie een rol spelen bij de keuze om lid te worden bij de sportvereniging (Haycock & Smith, 2014). Ook kunnen deze verschillende aspecten bepaalde invloeden op elkaar uitoefenen.

Ondanks dat voor verschillende verenigingssporten dezelfde aspecten kunnen meespelen in de keuze om lid te worden bij een sportvereniging, verschillen sporten onderling van elkaar. Kijkend naar bijvoorbeeld de ledenaantallen van verschillende sportbonden in Nederland is te zien dat hockey, voetbal, tennis en gymnastiek het grootst zijn (NOC*NSF, 2018). Ook zijn er bijvoorbeeld verschillen te zien in de publieke aandacht voor de verschillende sporten en met welke frequentie specifieke sporten te zien zijn op televisie.

De georganiseerde schaatssport wijkt op verschillende parameters af van deze grotere sporten. Zo is er een verschil te zien in het aantal lidmaatschappen, dat bij het schaatsen een stuk kleiner is dan bij sporten zoals voetbal en tennis (NOC*NSF, 2018). De binding met schaatsverenigingen is relatief zeldzaam en men wordt niet zo snel lid van een schaatsvereniging. Ook is er een groot verschil in het aantal sportaccommodaties in Nederland. Zo zijn er ruim zeventuizend voetbalvelden en vijfduizend tennisbanen (CBS, 2015) en vierentwintig ijsbanen. Door het beperkte aantal ijsbanen zijn er op de meeste ijsbanen meerdere schaatsverenigingen actief. Deze parameters maken het mogelijk om de generieke mechanismen te onderzoeken die een rol spelen bij de binding aan een schaatsvereniging.

Met dit onderzoek wordt getracht een beeld te krijgen van de reden(en) waarom kinderen na het volgen van een proefles bij een schaatsvereniging de keuze maken om wel of geen lid te worden van deze schaatsvereniging. Door onderzoek te doen naar dit traject kan men voor de volgende jaren leerzame ervaringen opdoen om verenigingen te kunnen ondersteunen met onder andere tips. De uitkomst van dit onderzoek kan inzicht geven in welke mechanismen

meespelen bij het maken van de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Ook kan het voor de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) handvatten geven om verenigingen in het nieuwe jaar te ondersteunen om hen te helpen met het binden van nieuwe leden. Vanuit het doel van dit onderzoek is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

Welke mechanismen spelen een rol bij de binding aan de georganiseerde schaatssport?

Met de binding aan de georganiseerde schaatssport wordt in dit onderzoek het lidmaatschap bij een schaatsvereniging bedoeld. Het project IJSTIJD! is hiervoor een interessante casus, aangezien dit project zich onder andere richt op de doorstroom van basisschoolleerlingen naar verenigingen om daar eventueel lid te worden, ook omdat dit het eerste jaar is dat het project IJSTIJD! wordt uitgevoerd. In het hoofdstuk 'Project IJSTIJD!' wordt verder ingegaan op de inhoud van het project.

Relevantie

De wetenschappelijke relevantie uit zich in het feit dat er nog relatief weinig onderzoek is gedaan bij schaatsverenigingen in Nederland. Zo is er bijvoorbeeld wel onderzoek gedaan bij voetbalverenigingen naar de invloed van inkomensklasse en de sociale binding op het lidmaatschap (Visser, 2009). Aangezien er een beperkt aantal ijsbanen is in Nederland, is het voor de hand liggend dat er, in vergelijking met bijvoorbeeld voetbal, ook andere nieuwe bevindingen naar voren komen die een rol spelen bij de binding bij een schaatsvereniging. Dit onderzoek tracht extra inzicht te geven in een onderdeel van de onderwerpen waarmee schaatsverenigingen te maken hebben en hoe potentieel nieuwe leden hiermee omgaan.

De maatschappelijke relevantie van dit onderzoek komt in meerdere aspecten naar voren. Zo kunnen de mechanismen, die een rol spelen bij de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging, de KNSB helpen bij de ondersteuning van haar schaatsverenigingen bij bijvoorbeeld het werven van nieuwe leden. Dit kan via het project IJSTIJD!, maar dit zou ook kunnen voor werkzaamheden waarbij schaatsverenigingen worden ondersteund.

Naast dit aspect kan dit onderzoek ook voor andere sportbonden en daarmee andere sportvereniging interessant zijn, aangezien er meer inzicht gegeven wordt in het traject van het volgen van een profles tot aan de keuze om wel of niet lid te worden bij een bepaalde sportvereniging. Hoewel in verschillende sporten en verschillende sportverenigingen andere onderdelen een rol spelen, zijn er ook overeenkomsten tussen de sportverenigingen. Een onderzoek naar de mechanismen die een rol spelen bij de binding aan een schaatsvereniging kan helpen bij onderzoek naar mechanismen die algemener bij sportverenigingen een rol spelen. Andere sportbonden of sportverenigingen kunnen ook een voordeel hebben van de opgedane inzichten in dit onderzoek.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht hoe het project IJSTIJD! in elkaar zit en hoe dit project voor verschillende doelgroepen eruit ziet. Daarna worden in hoofdstuk 3 op basis van literatuuronderzoek verschillende mechanismen besproken. De methodologie van dit onderzoek wordt in hoofdstuk 4 behandeld, waarbij wordt ingegaan op de gebruikte onderzoeksmethoden. Aan de hand van de verkregen data worden in hoofdstuk 5 de resultaten gepresenteerd. Tot slot wordt de onderzoeksvraag beantwoord in hoofdstuk 6, samen met de discussie en de aanbevelingen.

2. Project IJSTIJD!

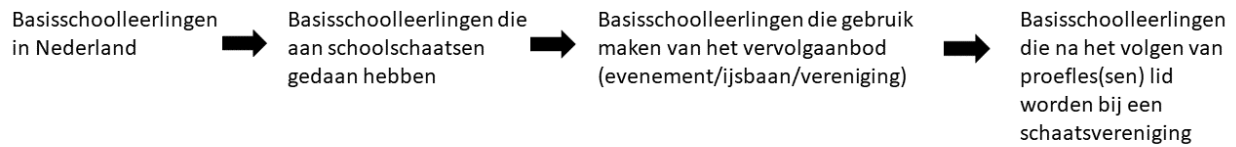
Het project IJSTIJD! is een initiatief van de KNSB, de Vereniging Kunstijsbanen Nederland (VKN), Rabobank en KPN. Dit project richt zich op basisschoolleerlingen met als achterliggende gedachte dat alle kinderen in Nederland leren schaatsen. De ambitie van bovenstaande initiatiefnemers om alle kinderen in Nederland tot en met twaalf jaar een leuke schaatservaring te geven en ze de kans geven om vaker te schaatsen. Deze ambitie bestaat uit drie onderdelen, namelijk om meer kinderen een schaatservaring te bieden, de schaatservaring leuker te maken en dat er meer kinderen vaker gaan schaatsen. Het project komt in een tijd waarin het aantal jongeren met overgewicht toegenomen is en kinderen zijn tegenwoordig motorisch minder vaardig dan vroeger (Inspectie van het Onderwijs, 2018).

Vanuit onder andere het regeerakkoord (Rijksoverheid, 2017) en advies van de Nederlandse Sportraad is er een gewenste situatie beschreven waar naartoe gewerkt wordt. In de gewenste situatie is de sport ook toekomstbestendig, hiermee wordt onder andere bedoeld dat er een laagdrempelige toegang voor kinderen is. Ook is de wens er om sport beter in te bedden in het onderwijs.

Met het project IJSTIJD! wordt door de betrokken partijen geprobeerd om deze gewenste situatie te bereiken. Hierboven is de ambitie van de initiatiefnemers besproken en uit welke onderdelen deze bestaat. Om ervoor te zorgen dat de ambitie ook de werkelijkheid wordt is deelname van een aantal partijen hierin belangrijk. Zo zijn de VKN-ijsbanen belangrijk voor de mogelijkheden om toegang te krijgen tot de ijsbaan en om een aanbod te hebben voor basisscholen. Op deze ijsbanen zijn ook schaatsverenigingen actief. Er is onderling veel verschil tussen de VKN-ijsbanen. Op sommige ijsbanen is het schoolschaatsen actief en wordt er ook initiatief genomen door de ijsbaan. Andere ijsbanen wachten af of basisscholen zich melden om te komen schaatsen. Ook zijn er ijsbanen waar nauwelijks tot geen basisschoolleerlingen komen schaatsen. De VKN-ijsbanen spelen ook een belangrijke rol in het aanbieden van vervolgaanbod om vaker te schaatsen. Dit werkt op een directe en indirecte manier. Een direct vervolgaanbod is dat de kinderen na het schaatsen met school nogmaals op de ijsbaan kunnen schaatsen. De indirecte manier is om de schaatsverenigingen ook de mogelijkheid te geven om kinderen een proefles te laten volgen.

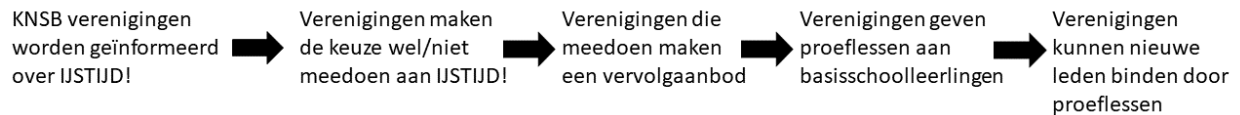
Andere belangrijke partijen in dit project zijn de basisscholen. Met de ambitie om meer kinderen een schaatservaring te kunnen geven, richt het project zich op basisschoolleerlingen. Dit kan bestaan uit een keer vrij gaan schaatsen op de ijsbaan, een schaatsles volgen of een lessenreeks volgen. Zoals eerder genoemd, is de manier waarop scholen in contact komen met de ijsbaan verschillend. Om basisscholen enthousiast te maken zijn er vanuit het project IJSTIJD! verschillende middelen ontwikkeld die hieraan kunnen bijdragen. Zo is een lespakket voor de basisschoolleerlingen in de verschillende klassen beschikbaar. En leraren kunnen door middel van een E-learning module kennis maken met de schaatsport. Ook krijgen de leerlingen die hebben meegedaan aan schoolschaatsen een vervolgaanbod om bij een ijsbaan, evenement of vereniging nogmaals te gaan schaatsen. De leerlingen die gebruik maken van een vervolgaanbod bij een schaatsvereniging hebben na de proefles(sen) de mogelijkheid om lid te worden van de vereniging. Hieronder is schematisch uitgewerkt hoe dit traject eruitziet.

Traject IJSTIJD! basisschoolleerlingen

Schaatsverenigingen spelen ook een belangrijke rol in dit project. Zij kunnen de basisschoolleerlingen een vervolgaanbod aanbieden en de leerlingen kunnen lid worden van de vereniging. Verenigingen besluiten zelf of zij een vervolgaanbod aanbieden. Ook vullen zij zelf in hoe dit vervolgaanbod eruitziet. Het traject van de verenigingen is hieronder schematisch uitgewerkt.

Traject IJSTIJD! verenigingen

3. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk wordt eerst de 'realist evaluation' geïntroduceerd. Daarna zal de context van de schaatswereld geschetst worden waarbinnen dit onderzoek zal plaatsvinden. Aan de hand van de literatuur worden tot slot verschillende mechanismen besproken.

Realist Evaluation

Voor dit onderzoek is inspiratie opgedaan uit de 'realist evaluation' (Pawson & Tilley, 1997). Pawson en Tilley (1997) beschrijven hoe een project kan worden geëvalueerd. Bij deze evaluatie wordt niet gekeken naar het werken van het gehele programma, maar onder welke omstandigheden bepaalde zaken voor welke personen werken en op welke manier ze werken. Hieronder wordt eerst de context besproken waarin het project IJSTIJD! zich bevindt. Daarna worden mechanismen besproken die mogelijk van invloed kunnen zijn op de binding aan de georganiseerde schaatsport.

Context

Schaatsen bestaat uit verschillende disciplines, zoals bijvoorbeeld kunstschaatsen en hardrijden. Het is een individuele sport. Ondanks dat er getraind wordt in groepen, worden races in de meeste gevallen individueel gereden. Hardrijden is een oud-Nederlands vermaak dat zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld tot een wedstrijdsport die in Nederland massaal beoefend wordt (Van Bottenburg, 2004). Internationaal gezien is deze discipline niet populair. In het seizoen 2016-2017 hebben er zo'n achthonderdduizend mensen geschaatst op verschillende ijsbanen in Nederland (KNSB, 2017). Hiervan is een klein gedeelte lid bij een schaatsvereniging, het aantal leden dat is aangesloten bij verenigingen die lid zijn van de KNSB ligt in 2018 op ongeveer veertigduizend (NOC*NSF, 2018). Hiervan zijn er zo'n veertienduizend jonger dan achttien jaar. Opvallend is dat in de leeftijd tot achttien jaar meer dan de helft van de leden vrouw is, terwijl er boven de achttien jaar ongeveer twee keer zoveel mannen zijn dan vrouwen.

In de Rapportage Sport (Van der Poel, 2018) wordt schaatsen benoemd als een ongemengde sport. Dit houdt in dat leden van schaatsverenigingen, in tegenstelling tot bijvoorbeeld voetbalverenigingen, niet etnisch gemengd zijn. Ook Van der Meulen en Ultee (2006) benoemen dat schaatsen een 'witte' sport is, waarin amper contact ontstaat tussen verschillende etnische groepen. Een verklaring hiervoor zou volgens Van der Meulen en Ultee (2006) kunnen zijn dat de sociale toegankelijkheid hierin een rol speelt. Ook zouden gewoonten en tradities binnen culturen of gezinnen hieraan kunnen bijdragen.

Mechanismen

Mechanismen beschrijven welke onderdelen en welke interventies effect hebben op het programma. Hieronder wordt een aantal mechanismen besproken die van invloed kunnen zijn op het wel of geen lid worden bij een schaatsvereniging. De mechanismen staan niet op zichzelf, de mechanismen hebben ook invloed op elkaar. Hierbij gaat het vaak om een wisselwerking tussen de kinderen of hun ouders en de schaatsvereniging waarbij de kinderen een proefles hebben gevolgd. Deze wisselwerking zal hieronder per mechanisme worden uitgewerkt.

Socialisatie

Een van de mechanismen is socialisatie. Bij socialisatie gaat het erom of men op een bepaalde manier in aanraking komt met schaatsen, doordat er bijvoorbeeld thuis op tv naar schaatsen gekeken wordt of dat men één of meerdere mensen kent die aan schaatsen doen. Hieronder is de socialisatie verder uitgewerkt vanuit literatuur die zich richt op de socialisatie in de sport.

Ouders spelen een belangrijke rol in het introduceren van sport en de support voor het sporten (Kay, 2004). Kinderen nemen ook vaker deel aan sporten als hun ouders ook sportief zijn (Haycock, 2012) en ook is de kans groter dat een kind een bepaalde sport gaat beoefenen als een van zijn of haar ouders deze sport ook beoefend (Stuij & Stokvis, 2011). In de leeftijdsgroep van 6 tot 12 jaar zijn het de ouders die de uiteindelijke beslissing nemen of het kind wordt ingeschreven bij een vereniging. Hier speelt bijvoorbeeld mee hoe belangrijk ouders het vinden dat hun kind gaat schaatsen. Als ouders dit belangrijk vinden, dan zal er meer moeite worden gedaan om voor elkaar te krijgen dat hun kind kan gaan schaatsen en zal het kind sneller lid worden bij een schaatsvereniging. Aan de andere kant zijn er natuurlijk ouders die niks met sport en/of schaatsen hebben. Hun kinderen komen dan thuis niet in aanraking met sport/schaatsen en zij zullen zich dan ook minder snel binden aan een schaatsvereniging. De verwachting bij dit onderzoek is dat de ouders van de kinderen die lid zijn geworden van een schaatsvereniging sportief zijn en/of ervaring hebben met schaatsen.

Stuij en Stokvis (2011) benoemen dat ook familieleden, vrienden en kennissen een belangrijke rol spelen in de keuze om een bepaalde sport te gaan beoefenen. Doordat zij ook via deze weg al mensen kennen binnen een bepaalde vereniging, wordt er sneller gekozen om ook lid te worden van deze vereniging. Dit kan op verschillende manieren een rol spelen in het proces om lid te worden bij een schaatsvereniging. Op het moment dat familie en/of vrienden van het kind aan schaatsen doen, is de kans groter dat het kind uiteindelijk ook echt lid wordt van deze vereniging. Dit geldt zeker als zij bij de vereniging zitten waar het kind een proefles gaat volgen. Een andere kant hiervan is dat de kans kleiner is dat het kind lid wordt bij een schaatsvereniging als familie en/of vrienden van het kind niet aan schaatsen doen en bijvoorbeeld op voetbal zitten. De verwachting bij dit onderzoek is dat kinderen die al mensen kennen binnen de vereniging, sneller lid worden van deze vereniging.

Homofilie principe

Het homofilie principe gaat ervanuit dat het contact tussen mensen die op elkaar lijken vaker voorkomt dan contact tussen mensen die niet op elkaar lijken (McPherson, Smith-Lovin & Cook, 2001). Er kan bij het homofilie principe onderscheid gemaakt worden tussen twee types homofilie. Het eerste type, status homofilie, richt zich op de overeenkomsten op basis van de status van een persoon. De status wordt onder andere bepaald door het opleidingsniveau, etniciteit of het geslacht. Het tweede type, de waarde homofilie, gaat om de overeenkomsten in waarden, houdingen en opvattingen. De sociale kenmerken waarop sociale groepen het meest verdeeld worden zijn ras en etniciteit. Naast deze twee sociale kenmerken hebben ook leeftijd, religie, opleidingsniveau, beroep en gender invloed op de verdeeldheid van sociale groepen.

Mensen streven naar sociale homogeniteit. Het homofilie principe komt naar voren in de sociale netwerken van mensen (McPherson, Smith-Lovin & Cook, 2001). In deze sociale netwerken komen vaak dezelfde sociaal demografische, gedrags- en persoonlijke eigenschappen voor. Kinderen die een proefles volgen bij een vereniging waarbij zij gelijkgestemden tegenkomen, zullen sneller geneigd zijn om lid te worden van deze vereniging. Kijkend naar een onderdeel van de waarde homofilie kan als voorbeeld een vereniging genoemd worden waarbij sommige leden vinden dat het trainen te prestatief is. Dit is een van de aspecten die Bouwknecht (2009) benoemt bij de onaantrekkelijke kant van een lidmaatschap, samen met onder andere de verplichtingen die het lidmaatschap met zich mee brengt. Aspecten die het lidmaatschap aantrekkelijk maken zijn bijvoorbeeld de sociale contacten die worden opgedaan en de mogelijkheid om veel te kunnen leren. Kinderen die bijvoorbeeld alleen maar recreatief willen sporten, zullen zich minder thuis voelen in een omgeving waar de prestatie een belangrijke rol speelt. Op het moment dat een kind een proefles volgt en dit ervaart als te prestatief, is de kans groot dat het kind de keuze maakt om geen lid te worden bij deze vereniging. De verwachting bij dit onderzoek is dat het kind geen lid zal worden van de vereniging als er geen match is tussen het kind en/of de ouders en de vereniging.

Dat mensen neigen naar sociale homogeniteit zorgt ervoor dat verenigingen ook neigen naar homogeniteit. Van Bottenburg (2007) benoemt dat verenigingen neigen naar sociale homogeniteit binnen de vereniging. De vereniging wordt bestuurd en gevormd door mensen, hierdoor werkt dit ook door binnen een vereniging. Van Bottenburg (2007) benoemt dat verenigingen neigen naar sociale homogeniteit binnen de vereniging. De vereniging wordt bestuurd en gevormd door mensen, waardoor de neiging naar sociale homogeniteit ook doorwerkt binnen een vereniging. Van Bottenburg (2007) benoemt ook dat mensen vrijwillig lid worden bij een vereniging met de verwachting dat ze zich daar het meest op hun gemak voelen. Op het moment dat de sociale homogeniteit verstoord wordt, zal een aantal mensen zich minder thuis voelen op die vereniging. Bij de keuze om lid te worden bij een vereniging wordt tegelijkertijd ook de keuze gemaakt om zich aan onbekende personen te binden (Van Bottenburg, 2004). Bij het lid worden van een vereniging verwacht men aansluiting te vinden bij de leden van de vereniging en zich te kunnen aanpassen aan de gewoonten binnen de vereniging. Mensen die overeenkomen met de mensen in de dominante groep (bijvoorbeeld mensen met een hoge opleiding) sluiten zich gemakkelijker aan bij zo'n vereniging dan mensen die overeenkomen met de gedomineerde groep (bijvoorbeeld mensen met een lage opleiding).

Dit is een voorbeeld vanuit de status homofilie. Als de netwerkconnecties binnen een vereniging zwakker zijn, dan is de kans groter dat deze persoon ervoor kiest om weg te gaan bij de vereniging (Mcpherson, Popielarz & Drobnic, 1992).

Concluderend kan er opgemerkt worden dat de match tussen een kind en zijn of haar ouders en een vereniging bepalend kan zijn voor de keuze om wel of geen lid te worden van deze vereniging. Deze match hangt af van verschillende sociale kenmerken die te onderscheiden zijn in de twee types homofilie. Zoals beschreven in de context, wordt schaatsen ook wel een 'witte' sport genoemd (Van der Meulen & Ultee, 2006). Voor iemand met een migratieachtergrond kan het lastig zijn om aansluiting te vinden bij een 'witte' vereniging. Dit is een voorbeeld vanuit de status homofilie. Het andere type homofilie, de waarde homofilie, richt zich bijvoorbeeld op hoe recreatief of prestatief een vereniging is. Als een kind prestatief wil gaan schaatsen bij een recreatieve vereniging, komen de verwachtingen van beide partijen niet overeen met elkaar en is de kans groot dat het kind geen lid zal worden bij de vereniging.

Hulpbronnen

De hulpbronnen zijn ook mechanismen die invloed hebben op de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Voor dit onderzoek worden geld, trainers en vrijwilligers, investering in uren per week voor een kind en de ouders, trainingstijden en locatie als hulpbronnen genoemd. Als iemand graag zou willen schaatsen bij een vereniging waar hij of zij zich thuis voelt, maar niet beschikt over bepaalde hulpbronnen, dan kan het mogelijk zijn dat het kind geen lid wordt van de vereniging. Het lid worden bij een vereniging brengt ook enkele verplichtingen met zich mee zowel voor het kind als voor de ouders. Het is hierbij de vraag of de ouders en het kind het de investering waard vinden om lid te worden bij een vereniging.

De eerste hulpbron, geld, speelt bij zowel ouders als verenigingen een rol. Het lid worden bij een schaatsvereniging gaat gepaard met bepaalde kosten, zoals de contributie en kosten voor de schaatsen en schaatskleding. Haycock & Smith (2014) benoemen dat de kinderen die het thuis niet breed hebben, vaker deelnemen aan goedkopere sporten. Op het moment dat de contributie van de schaatsvereniging te hoog ligt, zal het kind waarschijnlijk geen lid worden van de vereniging. Een aspect dat ook hier weer naar voren komt is hoe belangrijk de ouders het schaatsen vinden. Als zij het erg belangrijk vinden dat hun kind gaat schaatsen, zullen ze misschien op andere zaken geld besparen om toch de contributie voor hun kind te kunnen betalen. Sommige gemeenten hebben ook subsidies om mensen met een laag inkomen tegemoet te komen in het betalen van de contributie.

Ook voor verenigingen is geld een belangrijke factor. Zij hebben een aantal vaste lasten dat betaald moet worden; zo moet bijvoorbeeld de huur voor het ijs betaald worden. Ook betaalt de vereniging contributie per lid aan de KNSB. Daarnaast geven zij misschien ook een vergoeding aan de trainers. Op het moment dat zij minder geld tot hun beschikking hebben zal de contributie voor de leden hoger worden. Dit speelt bijvoorbeeld bij het ontbreken van subsidies of sponsors. Zoals genoemd kan het verhogen van de contributie ervoor zorgen dat een kind de keuze maakt om geen lid te worden bij de vereniging. Verenigingen die via subsidies en sponsors geld binnen krijgen en hierdoor de contributie lager kunnen houden, zullen een lagere drempel vormen voor kinderen en of hun ouders. Ook zijn er verenigingen met eigen schaatsmateriaal. Als kinderen hier gratis of voor weinig geld gebruik van kunnen maken, zal het voor hen of hun ouders ook aantrekkelijker worden om lid te worden bij deze vereniging.

Een volgende hulpbron is de bereikbaarheid van de ijsbaan. Deze is ook belangrijk in de keuze om wel of geen lid te worden (Macphail, Gorely & Kirk, 2003). Als de locatie goed bereikbaar is met het openbaar vervoer, auto en/of fiets of als iemand dichtbij de ijsbaan woont, zal men eerder lid worden van de schaatsvereniging. In Nederland zijn er 23 kunstijsbanen waarop de verenigingen trainen. Dit betekent dat men gemiddeld verder moet reizen dan naar bijvoorbeeld een voetbalvereniging. Doordat er een beperkt aantal kunstijsbanen in Nederland is, heeft een schaatsvereniging ook weinig tot geen keuze waar ze gaan schaatsen. Er zijn wel verenigingen die op meerdere ijsbanen actief zijn, maar hierbij kan de reistijd ook langer worden. Sommige verenigingen komen hun leden tegemoet door bijvoorbeeld met een bus van en naar de ijsbaan te rijden.

Een gevolg van een beperkt aantal kunstijsbanen is dat niet alle verenigingen kunnen trainen op hun favoriete tijdstippen. Verenigingen moeten met de ijsbaan afstemmen wanneer hun trainingsuren zijn. Vaak zijn er meerdere verenigingen actief op een ijsbaan, waardoor de planning vol kan zitten. Dit betekent in de praktijk dat sommige verenigingen erg vroeg of erg laat op de dag ijs tot hun beschikking hebben. Dit kan tot gevolg hebben dat de trainingstijden van een bepaalde vereniging niet aansluiten op het schema van de kinderen en/of hun ouders. Het kan zijn dat zij bijvoorbeeld tot laat op school zitten of ook nog aan een andere sport doen. Als de trainingstijden niet aansluiten op het schema van het kind en de ouders, dan zal het kind geen lid worden bij deze vereniging.

De trainingstijden kunnen ook invloed hebben op het aantal vrijwilligers binnen de vereniging. Op het moment dat de trainingstijden voor veel mensen onpraktisch zijn, zullen zij zich ook minder snel aanbieden als vrijwilliger. Het aantal vrijwilligers binnen een vereniging kan ook bijdragen aan de keuze om lid te worden bij een vereniging. Op het moment dat er te weinig vrijwilligers zijn, kan het zo mogelijk zijn dat trainingsgroepen erg groot worden of dat nieuwe leden op een wachtlijst terechtkomen. Dit kan een reden zijn voor een kind om geen lid te worden van een vereniging, omdat hij of zij misschien op een andere vereniging niet hoeft te wachten om te gaan sporten. Op het moment dat er meer vrijwilligers aanwezig zijn, betekent dit ook dat de andere vrijwilligers wat minder hoeven te doen. Dit kan weer een positieve invloed hebben op de tevredenheid van zowel de trainers als van de vrijwilligers. Bij een vereniging met voldoende vrijwilligers en niet te grote trainingsgroepen is het makkelijker om een potentieel nieuw lid mee te laten doen aan de les. Enkele verenigingen organiseren ook een speciale proefles voor nieuwe leden, hiervoor is het hebben van voldoende vrijwilligers ook belangrijk. Als kinderen die een proefles komen doen in een grote trainingsgroep terechtkomen waar weinig individuele aandacht gegeven kan worden, zullen zij eerder de keuze maken om geen lid van deze vereniging te worden.

Ook de kwaliteit van trainers en trainingen kunnen een rol spelen bij het besluit om wel of geen lid te worden bij een vereniging. Op het moment dat trainingen ondermaats worden gevonden, is de kans groter dat het kind geen lid wordt van de vereniging. Hetzelfde geldt voor de situatie waarbij men het niveau van de trainer onvoldoende vindt. Als de kinderen die een proefles hebben gevolgd enthousiast zijn over de trainer, zullen zij sneller de keuze maken om lid te worden van deze vereniging. Ook speelt de mening van de ouders hierin mee.

Voor alle bovenstaande hulpbronnen is het belangrijk om te benadrukken dat de verschillende mechanismen elkaar beïnvloeden. Socialisatie en het homofilie principe spelen mee in de afweging of het schaatsen bij een vereniging het waard is om bepaalde hulpbronnen te investeren en hoeveel men erin wil investeren. Op het moment dat ouders bijvoorbeeld schaatservaring hebben en er gelijkgestemden op de vereniging zijn, is de kans groter dat de investeringen in de hulpbronnen, zoals bijvoorbeeld verder reizen of hogere contributie betalen, groter zullen zijn.

4. Methodologie

In dit hoofdstuk wordt als eerst de onderzoeksbenadering besproken. Daarna zal er worden ingegaan op de verschillende methoden die zijn toegepast tijdens dit onderzoek. Hierop volgend wordt besproken wie de respondenten zijn en hoe de verschillende respondenten en schaatsverenigingen geselecteerd zijn. Hierna wordt besproken hoe de verkregen data is geanalyseerd en tot slot wordt gekeken naar betrouwbaarheid van dit onderzoek.

Onderzoeksbenadering

Het onderzoek richt zich kwalitatief op de mechanismen die een rol spelen bij een duurzame sportbeoefening na het volgen van een proefles bij een schaatsvereniging. Er wordt in dit onderzoek gekeken naar de onderzoeksvraag "*Welke mechanismen spelen een rol bij de binding aan de georganiseerde schaatssport?*"

Er is gekozen voor een kwalitatief onderzoek, omdat dit goed aansluit bij het onderzoeken van ervaringen, sociale processen en relaties (Maso & Smaling, 2004). Ook past kwalitatief onderzoek bij het doel van het onderzoek, namelijk om te kijken met welke redenen mensen bepaalde beslissingen nemen (Jansen, 2012). Het is een interpretatief onderzoek waar naar verdieping bij de respondenten wordt gezocht. Er wordt onder andere ingegaan op ervaringen, emoties en preferenties. Door deze ervaringen, emoties en preferenties van zowel de kinderen en/of hun ouders en de schaatsvereniging in beeld te brengen, kan gekeken worden naar welke mechanismen spelen bij de duurzame sportbeoefening. Deze mechanismen zijn besproken in het theoretisch kader.

Onderzoeksmethoden

Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van verschillende methodes om data te verzamelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van triangulatie. Op deze manier kan de verkregen data met elkaar vergeleken worden om te kijken of deze data met elkaar overeenkomen (Bryman, 2012). Hieronder zullen de methodes worden besproken die toegepast worden bij dit onderzoek.

Semigestructureerde interviews

Er is gekozen om semigestructureerde interviews te houden met respondenten. Op deze manier is er een rode draad met mechanismen tijdens het interview, maar door de flexibiliteit kan er door middel van doorvragen dieper worden ingegaan op bepaalde onderwerpen (Bryman, 2012). Met de mogelijkheid om te kunnen doorvragen is het mogelijk voor de onderzoeker om gedetailleerde antwoorden te krijgen op de vragen. Door het afnemen van semigestructureerde interviews is het ook mogelijk om inzicht te krijgen in welke onderwerpen de respondent belangrijk en relevant vindt.

Voor deze semigestructureerde interviews is vooraf een topiclijst opgesteld. Deze topiclijst is te vinden in bijlage 1. Aan de hand van de besproken literatuur in het theoretisch kader is gekeken naar onderdelen van de verschillende mechanismen die een rol zouden kunnen spelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Met de topiclijst zijn ook al enkele vragen bedacht die gesteld kunnen worden tijdens de interviews.

Observaties

Het observeren van één of meerdere proeftrainingen kan inzicht geven in hoe zo'n training er in de praktijk aan toegaat (Plochg & Van Zwieten, 2007). Observeren kan op verschillende manieren gedaan worden. Voor dit onderzoek zal de vorm gebruikt worden waarin de onderzoeker niet deelneemt aan de proefles, maar de rol van de onderzoeker is wel bekend. Aangezien de proeflessen plaatsvinden op ijsbanen die tijdens uren van de vereniging vaak niet openbaar toegankelijk is, zal het moeilijk zijn om de onderzoeksrol te verbergen. Het kijken naar een proeftraining heeft als voordeel dat er naast de ervaringen van de vereniging en het kind en/of de ouders, ook gekeken wordt naar hoe deze les is vormgegeven. Zo kan er gekeken worden naar de interactie tussen de kinderen en de trainer(s), de manier van training geven en de setting.

Respondenten

Voor dit onderzoek zijn interviews afgenomen bij verschillende respondenten. De eerste groep respondenten bestaat uit mensen die vanuit de vereniging betrokken zijn bij het project IJSTIJD!. De bij dit onderzoek betrokken verenigingen zijn aangesloten bij de KNSB. De mensen vanuit de vereniging die betrokken zijn bij IJSTIJD! zijn bijvoorbeeld de trainer die de proefles verzorgt of iemand die contact heeft gehad met het kind of zijn/haar ouders over de proefles. De interviews met deze respondenten hebben als doel om een beeld te krijgen van de vereniging en inzicht te krijgen in de manier waarop de vereniging omgaat met het organiseren van proeflessen.

De tweede groep respondenten bestaat uit kinderen en/of hun ouders. Het gaat hier om kinderen die van vervolgaanbod gebruik hebben gemaakt door een proefles te volgen bij een schaatsvereniging die is aangesloten bij de KNSB. Het vervolgaanbod is via het project IJSTIJD! opgezet. De kinderen hebben een leeftijd tot twaalf jaar. De interviews zijn afgenomen bij ouders van kinderen die een proefles hebben gevolgd bij een schaatsvereniging. De ouders kunnen aangeven om welke reden(en) het kind wel of geen lid is geworden en kunnen vertellen over de ervaringen en gevoelens die zij bij de schaatsvereniging hebben.

Met data van beide groepen respondenten wordt getracht inzicht te krijgen in de relaties tussen de posities van kinderen en verenigingen uitgedrukt in de besproken mechanismen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of de vereniging bestaat uit gelijkgezinden en in hoeverre het kind al leden van de vereniging kent.

Selectie verenigingen en respondenten

Om de juiste respondenten te vinden zijn er uit de data van de KNSB verenigingen geselecteerd waarvan minimaal één kind via het project IJSTIJD! een proefles heeft gevolgd. Deze verenigingen zijn benaderd om te inventariseren of kinderen daadwerkelijk aanwezig zijn geweest bij de proefles en of de kinderen uiteindelijk wel of geen lid zijn geworden van de schaatsvereniging.

Na inventarisatie bij verschillende schaatsverenigingen zijn vier schaatsverenigingen geselecteerd om mee te doen aan dit onderzoek. Al deze schaatsverenigingen hebben

minimaal twee kinderen gehad die vanuit het project IJSTIJD! een proefles hebben gevolgd. De schaatsverenigingen zijn allemaal actief op andere ijsbanen. Het aantal kinderen dat na de proefles lid is geworden van de desbetreffende schaatsvereniging verschilt per vereniging. Zo is er bij één van de vier schaatsverenigingen geen nieuw lid bijgekomen na deelname aan het project IJSTIJD!.

Bij de vier geselecteerde schaatsverenigingen is minimaal één persoon geïnterviewd die betrokken is geweest bij het project IJSTIJD! of iemand die veel ervaring heeft met proeflessen en het binden van jeugdleden. Bij twee van deze vier verenigingen zijn ook interviews afgenomen met ouders van de kinderen die de proefles hebben gevolgd. Al deze kinderen zijn ook lid geworden bij de desbetreffende schaatsvereniging. Bij de andere twee schaatsverenigingen zijn geen ouders en/of kinderen gesproken. Deze informatie is interessant vanwege hun ervaringen en kennis met de binding van jeugdleden bij hun vereniging. In totaal zijn vijf vrijwilligers van de schaatsverenigingen gesproken en drie ouders van kinderen die lid zijn geworden bij de schaatsvereniging waar ze een proefles hebben gevolgd. Bij de schaatsverenigingen waarbij één of meerdere ouders geïnterviewd zijn, is ook per vereniging één observatie gedaan. Hieronder staat een overzicht dat laat zien welke respondenten bij welke vereniging gesproken zijn en in welke rol zij hebben deelgenomen aan het interview.

Tabel 1

Overzicht interviews en respondenten

Interview	Rol	Gebruikte benaming
#1	Ouder vereniging A	Ouder 1
#2	Ouder vereniging A	Ouder 2
#3	Vereniging A	Vrijwilliger 1
#4	Vereniging B	Vrijwilliger 2
#5	Ouder vereniging C	Ouder 3
#6	Vereniging C	Vrijwilliger 3
#7	Vereniging D	Vrijwilliger 4
#8	Vereniging D	Vrijwilliger 5

In Tabel 1 staat in de laatste kolom de 'gebruikte benaming'. Zo zullen de respondenten genoemd worden in de bespreking van de resultaten. Zoals afgesproken met de respondenten zijn de gegevens uit de interviews anoniem verwerkt en zijn de namen van de respondenten en verenigingen weggelaten. Bij vereniging A en vereniging C is elk één observatie uitgevoerd.

De semigestructureerde interviews zijn met toestemming van de respondenten opgenomen en getranscribeerd. Met de respondenten is vooraf afgesproken dat het interview compleet

anoniem wordt verwerkt, dit betekent dat plaatsnamen, de naam van de vereniging en de namen van kinderen, trainers en respondenten worden weggehaald tijdens het transcriberen.

Analyse

Nadat alle data zijn verzameld is deze geanalyseerd. Eerst zijn de transcripten open gecodeerd, dit betekent dat er labels worden gekoppeld aan stukken tekst (Bryman, 2012). Daarna is er axiaal gecodeerd, waarbij gebruik is gemaakt van de mechanismen die besproken zijn het in theoretisch kader. De gevonden codes zijn ingedeeld bij de verschillende mechanismen. Vanuit de resultaten is er ook een mechanisme toegevoegd, de activiteiten van verenigingen. De verschillende mechanismen met bijbehorende codes zijn te vinden in de codeboom in bijlage 2.

De observatieverslagen zijn gebruikt om te kijken of de antwoorden van de respondenten ook overeenkomen met wat de onderzoeker heeft gezien. Deze verslagen zijn naast de interviews gelegd om te kijken of hier bepaalde verschillen in konden worden gevonden. Deze observatieverslagen zijn te vinden in bijlage 3.

Betrouwbaarheid

Om de kwaliteit van dit onderzoek te waarborgen, wordt gebruik gemaakt van het werk van Lincoln & Guba (1989) dat wordt besproken door Pandey & Patnaik (2014). Hierin worden vier criteria genoemd waarmee kan worden gezorgd voor betrouwbaarheid van het onderzoek.

Het eerste criteria is 'credibility'. Hierbij gaat het om de mate waarin de resultaten overeenkomen met de werkelijkheid. Door in dit onderzoek gebruik te maken van triangulatie (Bryman, 2012) worden er met verschillende methodes gekeken naar de data. Deze data kunnen daarna met elkaar vergeleken worden om te kijken of de gevonden resultaten overeenkomen. Ook wordt de respondenten gevraagd om de getranscribeerde interviews nog eens door te lezen om deze te controleren op foutieve informatie.

Het tweede criteria is 'transferability'. Dit is de generaliseerbaarheid van dit onderzoek. In dit onderzoek is het niet mogelijk om de resultaten te generaliseren. De gevonden resultaten zijn opgedaan bij een aantal schaatsverenigingen, maar dit zegt niks over andere schaatsverenigingen. De betrouwbaarheid van het onderzoek kan wel worden versterkt door het maken van een 'Thick description'. In een 'Thick description' worden data en context gedetailleerd besproken om op deze manier de conclusies ook overdraagbaar zijn naar andere settings, situaties en mensen. In dit onderzoek zal dan ook de context en de data zover mogelijk in detail worden besproken.

Het derde criteria is 'dependability'. Hierbij gaat het om de vraag of er dezelfde resultaten uitkomen als het onderzoek op precies dezelfde manier met precies dezelfde mensen wordt herhaald. Door zo uitgebreid mogelijk op te schrijven welke keuzes er zijn gemaakt binnen dit onderzoek en op welke manier de data is verkregen, wordt de herhaalbaarheid van dit

onderzoek vergroot. Door de gemaakte keuzes te verantwoorden in de methodologie wordt ook dit onderdeel van de betrouwbaarheid vergroot.

Het laatste criteria is 'conformability'. Hierbij is het belangrijk om ervoor te zorgen dat de data informatie bevat die de echte ervaringen en gevoelens van de participanten weergeeft en dat deze data niet beïnvloed wordt door de aanwezigheid van de onderzoeker. Om deze 'conformability' tot stand te brengen wordt beschreven wat er gedaan is tijdens het onderzoek en wordt de data bewaard. Ook is de topiclijst van het interview toegevoegd in de bijlagen.

Met het gebruik van deze vier criteria wordt zoveel mogelijk gedaan om de betrouwbaarheid van dit onderzoek te vergroten. Aspecten die de betrouwbaarheid van dit onderzoek kunnen verminderen, worden later in de discussie besproken.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten besproken aan de hand van de mechanismen die in het theoretisch kader zijn besproken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de data die zijn verzameld door middel van interviews en observaties.

Socialisatie

Bij het mechanisme socialisatie is gekeken of de kinderen op een bepaalde manier in aanraking komen met schaatsen, bijvoorbeeld dat de kinderen van de respondenten in hun omgeving mensen kennen die lid zijn bij een schaatsvereniging. Zoals is omschreven in het theoretisch kader kunnen zowel ouders als vrienden en familie hier een rol in spelen.

Uit de verkregen data komt naar voren dat de invloed van de ouders een rol speelt in de socialisatie. In eerste instantie komt dit door de schaatservaring van de ouders, alle respondenten gaven aan ervaring te hebben met schaatsen. Deze schaatservaring werd opgedaan door bijvoorbeeld in de winter op bevroren sloten te gaan schaatsen. Geen van de respondenten is aangesloten geweest bij een schaatsvereniging. Op de vraag of de eigen schaatservaring invloed heeft gehad op de keuze om haar kind te laten schaatsen bij een schaatsvereniging wordt het volgende antwoord gegeven:

“Ja, ik sta er niet afwijzend tegenover. Dat gezegd hebbende, mijn zwager is met schaatslessen heel vervelend gevallen en die daarna nog steeds last van z'n heup, dus je houdt dan af en toe wel in je achterhoofd van, ja, je kan ook slecht vallen. Nou zijn kinderen wel zo flexibel, ja, ik zie ze geregeld vallen en dan denk ik op zich van, goed voor je, in de zin van, het, goed vallen, daar is op die leeftijd nog niks mis mee. Je ziet ze daar ook allemaal leuke oefeningen doen, ja.” - Ouder 3

Door de eigen schaatservaring staan ook de andere respondenten ervoor open dat hun kind een proefles volgt en ook lid wordt bij een schaatsvereniging. Hierin is belangrijk of de ervaring met schaatsen positief of negatief is. Zo zegt Ouder 2 het volgende op de vraag of hij het leuk vond om te schaatsen:

“Ja, schaatsen wel. Dat soort dingen wel. Op de ijsbaan enzo en een beetje vrij schaatsen, maar op noren heb ik nog nooit gedaan, dus dat wil ik volgend jaar proberen te doen. Dan kan ik een keer met haar mee.” - Ouder 2

Naast de schaatservaring en de positieve houding tegenover het schaatsen is in tweede instantie de invloed van de ouders te zien in het sturen in de richting van een proefles bij een schaatsvereniging. Hierbij werd vooral het feit dat hun kinderen een les zouden kunnen volgen genoemd als reden; dit in tegenstelling tot het andere beschikbare aanbod om vrij te gaan schaatsen op een ijsbaan. Zo wordt aangegeven dat het belangrijk gevonden wordt dat het kind leert schaatsen:

“Ja, ook een belangrijke reden vond ik als ze weer een keer met school ging schaatsen, bij [naam woonplaats], bij dat schaatspaleis, ik weet niet hoe het heet. Dat ze dan ook mee kan

schaatsen, niet dat ze dan maar gewoon daar staan en achter zo'n sleetje, ja dat ze het gewoon leert.” - Ouder 1

Hierbij speelt ook mee dat het kind van de respondent met het schaatsen met de klas niet mee kon komen met de andere kinderen en dat de respondent dit ook belangrijk vindt. Hierbij komt ook dat schaatsen als vaardigheid belangrijk gevonden wordt in de context van het kind. Dit heeft ook meegespeeld in de keuze om lid te worden bij de schaatsvereniging waar het kind een proefles heeft gevolgd, aangezien de vaardigheden vooral worden aangeleerd tijdens het volgen van lessen in plaats van vrij schaatsen op een ijsbaan.

Ook bij verenigingen wordt de invloed van ouders ervaren. Op de vraag wat de invloed van ouders is op het wel of geen lid worden bij een schaatsvereniging, wordt gezegd:

“Uh, ja, de ouders zijn in zoverre betrokken bij de beslissing dat, wat je wel vaak ziet, is dat als het kind het leuk vindt, dan ondersteunen ze dat.” - Vrijwilliger 4

De verenigingen benoemen dat de ouders ook betrokken zijn bij de beslissing om wel of niet lid te worden bij de schaatsvereniging, maar dat dit onder andere afhankelijk is van wat hun kind vindt van de schaatslessen en de schaatsvereniging. Als het kind enthousiast is over de les en de vereniging, dan gaan de ouders hierin mee.

Waar te zien is dat de schaatservaring en de sturing van de ouders een rol spelen in de keuze om lid te worden bij een schaatsvereniging, lijkt het kennen van mensen die aan schaatsen doen hierin geen rol te spelen. In de interviews is gevraagd of de respondenten en hun kind(eren) in hun omgeving mensen kennen die schaatsen. Hierbij gaven de respondenten aan dat hun kind(eren) weinig tot geen mensen kennen die aan schaatsen doen voordat zij de proefles gingen volgen. In het geval dat de respondenten wel iemand kenden die schaatst, schaatst deze persoon op een andere schaatsvereniging of ijsbaan. Toch lijkt het kennen van iemand die schaatst geen rol te spelen bij de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Alle vier bij dit onderzoek betrokken kinderen zijn lid geworden bij de schaatsvereniging waar zij een proefles gevolgd hebben, ondanks dat zij (bijna) niemand kenden die aan schaatsen doet.

Binnen de vereniging kenden de kinderen niemand voordat zij daar gingen schaatsen. Nadat de kinderen de proefles hadden gevolgd bleek dat zij soms één of twee kinderen toch kenden van school of een andere sport, maar dat zij niet wisten dat diegene ook lid was van de schaatsvereniging. Bij de vrijwilligers van de verschillende schaatsverenigingen die zijn gesproken is ook de vraag gesteld of het niet kennen van iemand binnen de schaatsvereniging een drempel kan zijn. Hierbij werd benoemd dat voor de kinderen die vanuit IJSTIJD! een proefles hebben gevolgd niet wordt verwacht dat dit een drempel is:

“Nee, dat denk ik niet, dus uh, dus bij de twee die lid geworden zijn is dat ook geen drempel geweest en bij de derde die, wat ik zei, het was een beetje een andere les dan eigenlijk de bedoeling was. Maar daar heeft ze toch ook gewoon in meegedraaid als onderdeel van de

groep waar ze in meegedaan heeft.” - Vrijwilliger 3

Vrijwilliger 3 geeft aan dat het voor twee van de drie kinderen die een proefles hebben gevolgd bij zijn vereniging vanuit IJSTIJD! geen drempel is geweest om lid te worden bij de vereniging. Van de twee kinderen die lid zijn geworden van de vereniging is ook een ouder gesproken (Ouder 3). Het kind en/of de ouders dat geen lid geworden is bij de vereniging is voor dit onderzoek niet geïnterviewd. Voor het kind dat geen lid is geworden bij de schaatsvereniging geeft de respondent aan dat dit naar zijn mening niet te maken had met dat het kind geen mensen kende binnen de vereniging, maar doordat zij meedeed met een les waarin er testen werden afgenomen, waardoor de les anders verliep dan normale lessen. De respondent gaf aan dat er bij de testen wat langer gewacht moet worden voordat er een oefening gedaan wordt.

Uit bovenstaande resultaten lijken de ouders een belangrijke rol te spelen in de keuze om wel of geen lid te worden van de schaatsvereniging. De mening van de kinderen speelt hier ook in mee, maar uiteindelijk nemen de ouders de beslissing. Op de vraag wat Ouder 3 ervan vond toen de kinderen lid wilden worden bij de schaatsvereniging, is het antwoord:

“Uh, in eerste instantie van, oh, dat was niet de bedoeling haha. En toen dacht ik van ja, het is op een zaterdag, ze vinden het allebei leuk, ja, ze vonden het ook gewoon heel leuk en er zitten in het schaatsen toch ook heel veel leuke ..., het is sportief, maar je leert er veel over evenwicht, samenwerken met elkaar, luisteren naar de meester noem maar op. Dus ja, heel veel positieve elementen.” - Ouder 3

Zoals de respondent aangeeft was eigenlijk niet verwacht dat haar kinderen lid zouden worden bij de vereniging. Door de enthousiaste reactie van de kinderen is de respondent er toch over na gaan denken en benoemt een aantal positieve aspecten van het schaatsen die in haar ogen belangrijk zijn. Doordat de respondent ook een positieve houding heeft tegenover het schaatsen, is ook de keuze gemaakt om wel lid te worden bij de schaatsvereniging. Vanuit het mechanisme ‘socialisatie’ lijken vooral de ouders belangrijk in de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging.

Homofilie principe

Bij het mechanisme homofilie principe is gekeken of er bepaalde overeenkomsten zijn tussen de kinderen die een proefles hebben gevolgd en de leden van de vereniging. Uit de literatuur is gebleken dat contact tussen mensen die op elkaar lijken vaker voorkomt dan contact tussen mensen die niet op elkaar lijken. Hierbij is gekeken naar de verschillen en overeenkomsten tussen de leden van de schaatsvereniging, het recreatief tegenover het prestatief schaatsen en tot slot het thuis voelen op de vereniging.

Doordat contact tussen mensen die op elkaar lijken vaker voorkomt dan contact tussen mensen die niet op elkaar lijken, zou dit onbewust wel een rol kunnen spelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging. Aan de respondenten is de vraag gesteld of zij bepaalde verschillen zien tussen de leden van de schaatsvereniging en de kinderen uit dezelfde trainingsgroep. Zo wordt ook aangegeven dat het grootste gedeelte van de nieuwe leden overeenkomt met een 'doorsnee' lid:

"Uh, ik, ja, ik denk dat het wel van invloed is, ja. Als ik een schatting maak, dan is misschien, ja, 10% of 20% van de leden is zeg maar van huis uit anders gestemd dan ons doorsnee lid." - Vrijwilliger 3

Hiermee geeft de respondent aan dat het grootste gedeelte van de nieuwe leden veel overeenkomsten heeft met de meeste leden binnen deze schaatsvereniging. Hieruit lijkt ook dat als de kinderen die een proefles volgen overeenkomsten hebben met een 'doorsnee' lid, dat de kans groter is dat zij ook lid worden bij deze schaatsvereniging. Met deze quote wordt ook duidelijk dat de verschillen en overeenkomsten wel gezien worden en dat ook herkend wordt. Hoewel respondenten niet aangeven dat dit een rol speelt bij de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging, kan dit onbewust wel meespelen.

Ook binnen de trainingsgroep zijn weinig verschillen tussen de leden. Aan de respondenten is de vraag gesteld of er bepaalde overeenkomsten zitten tussen de kinderen bij de schaatsvereniging. Eén van de antwoorden hierop was:

"Ja, die hadden gewoon interesse in het schaatsen, dus die zijn daar gaan schaatsen op zo'n baantje, ik ga er maar even vanuit dat ze allemaal via die route zijn gekomen, en die hadden wel zoiets van he, ik ga maar eens proberen of wij dat schaatsen beter onder de knie kunnen krijgen en dat kan dan via die vereniging en, dus die zitten er heel anders in. Die zijn ook veel gemotiveerder in zo'n proefles, meer eager om iets te leren. Die kinderen staan anders op het ijs." – Vrijwilliger 5

De respondent geeft aan dat één van de overeenkomsten is dat de kinderen graag willen leren schaatsen bij een schaatsvereniging. Er is ook gevraagd of er bepaalde verschillen zitten tussen de kinderen binnen de trainingsgroep:

“Nee, eigenlijk niet. Eigenlijk is het wel eentonig om het zo te zeggen. Er zijn wel vlottere kinderen bij, maar die zijn wel anders als haar, want zij durft nog niet heel hard te gaan. Dat komt vanzelf wel.” - Ouder 2

De respondent benoemt hier dat het schaatsniveau het enige verschil tussen de kinderen van de trainingsgroep. Naast schaatsniveau werd door andere respondenten voornamelijk ook de leeftijd genoemd als verschil. Veel schaatsverenigingen proberen deze binnen een trainingsgroep zoveel mogelijk gelijk te houden. De samenstelling van de trainingsgroepen is verschillend per vereniging, dit is ook afhankelijk van hoe lang de vereniging het ijs kan gebruiken en hoeveel trainers er beschikbaar zijn. Hierdoor kunnen leeftijden of schaatsniveau binnen de trainingsgroepen nog wel verschillen. De samenstelling van de trainingsgroep lijkt geen rol te spelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging. In sommige gevallen oefenen de leden wel een bepaalde invloed uit, omdat zij graag met bekenden willen schaatsen:

“Ja, wat, wat je vaak ziet, ik heb dit seizoen in totaal 79 proeflessers gehad en dat begint ook al vanaf schaats-jij-al en dan staat er vaak ook met vriendinnetje mee of wil graag bij, of ja vaak, wat is vaak. Ik wil graag bij die en die, want ik ken ze van school enzovoorts. Dus dat speelt zeker een rol ja.” - Vrijwilliger 2

Hieruit blijkt ook dat kinderen andere kinderen opzoeken met wie zij een goede klik hebben en waar ze graag mee schaatsen. Aangezien alle kinderen van de respondenten geen mensen kenden binnen de schaatsvereniging voordat zij lid werden, heeft dit voor deze kinderen geen rol gespeeld bij de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging.

Naast de leeftijd en het schaatsniveau zijn ook twee onderdelen van ‘status homofilie’ benoemd, etniciteit en opleidingsniveau. Hierbij gaven de respondenten aan dat deze twee onderdelen vaak gelijk zijn binnen een trainingsgroep of vereniging. Over de etniciteit wordt benoemd:

“Alleen maar Nederlanders, alleen maar wit. Nou, nee, dat is niet helemaal waar, 1 of 2 donkeren, maar die, uh, ja, nee goed, 1 of 2 donkeren, maar dat is dan niet, wel weer van blanke ouders.” - Vrijwilliger 2

Interessant om op te merken dat de “1 of 2 donkeren” lijken te zorgen voor diversiteit, maar dat zij toch blanke ouders hebben. Zeker door mee te nemen wat werd benoemd in de resultaten bij het mechanisme socialisatie, dat de invloed van de ouders een rol speelt bij de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Deze respondent geeft aan dat er vooral Nederlandse leden zijn bij de schaatsvereniging. Dit komt ook overeen met de observatie die gedaan is bij deze vereniging. Ook de trainers van deze vereniging waren vooral Nederlands.

Over het opleidingsniveau wordt benoemd dat er bij Vereniging A voornamelijk havo- en vwo-leerlingen lid zijn van het shorttrack-onderdeel van de vereniging:

“Ik heb wel eens gehoord van de wedstrijdtrainer van de jeugd, die zei ik heb eigenlijk alleen maar havo en vwo klanten in m'n trainingsgroep zitten. Ja, maar of dat, dat was bij hem op dat moment was dat ook zo. Als ik kijk naar de shorttrackgroep, is dat voor een groot deel ook het geval. Er zijn uh weinig vmbo'ers, veel havo en vwo klanten die shorttracken, of bij ons lid zijn van de vereniging.” - Vrijwilliger 2

Zoals benoemd is er veel overeenkomst te zien in etniciteit en opleidingsniveau. Voor wat betreft de etniciteit komt dit ook overeen met de kinderen van de respondenten die lid zijn geworden bij een schaatsvereniging. Hieruit lijkt het homofilie principe een rol te spelen in de keuze om wel of niet lid te worden. Het gaat hier dus om een bepaalde overeenkomst tussen de schaatsvereniging en het kind. Als onderdeel van deze match is ook gevraagd naar het onderscheid tussen recreatief en prestatief schaatsen. De kinderen van alle respondenten schaatsen recreatief en geven aan dat dit ook bij hun past. Hierover wordt aangegeven dat het prestatief schaatsen ook meer investeringen met zich meebrengt dan recreatief schaatsen:

“Uh ja, wedstrijdschaatsen, kunstschaatsen, ik voel me dan vooral het weerzien van, ja, 3 keer in de week oefenen, dat soort dingen, dat gaat allemaal erg ver. Daar zitten we niet op nu.” - Ouder 3

Hier benoemt de respondent dat er wel een groot verschil zit tussen recreatief en prestatief schaatsen, vooral in het aantal trainingen per week. In de interviews werd aangegeven dat de kinderen hier op dit moment nog niet mee bezig zijn en dat dat waarschijnlijk op een latere leeftijd aan de orde komt. Hierin speelt ook mee dat de kinderen van de respondenten pas enkele maanden lid zijn bij de vereniging. Sommige verenigingen kunnen zowel het recreatieve als het prestatieve aanbieden, andere verenigingen alleen één van deze twee. De respondenten hebben dit niet meegenomen in de keuze om lid te worden bij een schaatsvereniging.

Het belang van deze overeenkomsten lijkt onderstreept te worden door het gevoel wat de respondenten en hun kind(eren) hebben bij de schaatsvereniging. Alle respondenten geven aan dat hun kind(eren) een prettig gevoel hebben bij de schaatsvereniging waar zij lid zijn geworden en dat zij zich er thuis voelen. Dit gevoel ervaren de respondenten zelf ook. Op de vraag of dit gevoel invloed heeft gehad op de keuze om wel of geen lid te worden bij de schaatsvereniging is het antwoord:

“Ja, die hebben wel een invloed gehad, want het voelde goed, het voelde prettig, het voelde welkom.” - Ouder 3

Sommige verenigingen proberen hier ook op in te spelen door bijvoorbeeld de kinderen op te vangen voor hun proefles en met ze in gesprek te gaan over wat de kinderen en hun ouders van de proefles vonden. Zo wordt hierover gezegd:

“Ja, goed opgevangen, dat de sfeer prettig is denk ik. Uh, dat er geen duidelijke, dat er geen duidelijk onderscheid is tussen leden, ik bedoel, weinig verschillen hoop ik, dat er, ja, we

proberen iedereen de aandacht te geven, zowel op het ijs als ernaast.” - Vrijwilliger 3

Deze open houding van de schaatsvereniging kan er ook toe leiden dat ouders elkaar makkelijker opzoeken om een praatje te maken. Zo was er in dit voorbeeld een ouder die een thermoskan koffie meebracht en ontstond er een groepje dat samen naar de training aan het kijken was:

“Want wij hebben veel mensen die nieuw zijn en ik merk ook onder ouders en ik denk dat dat ook komt door de houding en de manier waarop zij worden binnengehaald bij de club, maar ik merk dat ouders heel snel contact met elkaar maken op de baan ook, of even een praatje maken of helpen met de schaatsen of uh, dat is een open, ik heb het idee dat dat heel open is, en ook mensen, er is bijvoorbeeld iemand die neemt iedere keer koffie mee en die stond, op gegeven moment stonden er 3 mensen met een thermosfles en gingen ze voor elkaar lekker, hadden ze een koffie ochtendje als die kinderen lekker aan het schaatsen waren en dat maakte dan niet uit of die mensen elkaar kenden.” – Vrijwilliger 5

Naast dat de verenigingen proberen een goede sfeer te creëren, kan men met het actief benaderen van ouders en kinderen ervoor zorgen dat zij makkelijker de weg kunnen vinden in het schaatsen bij de schaatsvereniging. Op de vraag of de respondent het idee heeft dat het actief benaderen van ouders en kinderen helpt, wordt aangegeven:

“Jazeker, want eigenlijk, wat we ons te laat realiseerden is toch wel best wel ingewikkeld is als je lid wil worden bij een ijsclub, hoe dat precies in elkaar zit. He, want mensen hebben geen idee wat er allemaal op hun afkomt. Daarnaast is het een ingewikkelde structuur als je wel of niet wil, he, als je gewoon lid wil worden en je hebt geen idee, moet ik dan uh wedstrijden gaan schaatsen of niet, en als je dan wedstrijden gaat schaatsen, zit dat met licentie? Dat is ook best een ingewikkelde structuur. En dat is lastig om op de website goed weer te geven. Door die mensen toch actief te helpen in het begin, goed uit te leggen wat er precies gebeurt en wat we doen, dat helpt toch wel heel erg.” - Vrijwilliger 4

Door kinderen en hun ouders op te vangen, wordt geprobeerd om een goede sfeer te creëren waardoor nieuwe mensen zich ook thuis voelen op de vereniging en kunnen zij geholpen worden in de eerste stappen binnen de schaatsvereniging. Deze goede sfeer lijkt ook te werken, doordat de respondenten zich thuis voelen op de schaatsvereniging. Dit heeft voor hen ook een rol gespeeld in de keuze om wel of geen lid te worden van deze schaatsvereniging.

Hulpbronnen

Als laatste mechanisme zijn verschillende hulpbronnen besproken met de respondenten. Hierbij is geld en specifiek de contributie van de schaatsvereniging als een van de hulpbronnen genoemd. De contributie zorgt, samen met de kosten voor het schaatsmateriaal, voor de prijs die hangt aan het schaatsen bij een vereniging. Dit financiële aspect speelt voor sommige respondenten een grotere rol dan voor anderen. Wel hebben alle respondenten aangegeven de contributie bij de vereniging schappelijk te vinden:

“Ja, we zijn dan halverwege ingestroomd en ik vond hem wel redelijk.” - Ouder 3

Dat de respondenten de contributie schappelijk vinden, is te verklaren doordat de schaatsverenigingen rekening houden met het instroommoment van de nieuwe leden, die daardoor maar een deel van de contributie voor een jaar hebben betaald:

“Ja, die kwamen, dat was pas later, dus die zouden sowieso uh minder hoeven te betalen, omdat ze halverwege het seizoen of nog verder in het seizoen mee zouden, dus daar hadden we sowieso iets aan gedaan. Dus niet de normale hele seizoensprijs, maar ik denk dat we 1/3 wordt ofzo.” - Vrijwilliger 2

Ook is gevraagd welke rol de contributie heeft gespeeld bij de keuze om lid te worden bij een schaatsvereniging. De antwoorden van de respondenten waren verschillend. Zo was het voor de één geen drempel, maar voor de ander zou een te hoge contributie wel meespelen. Zo wordt hierover benoemd:

“Ja zeker. Als het nou heel duur was geweest, dan weet ik het niet. Maar het heeft wel meegespeeld, ja.” - Ouder 1

Naast de contributie hebben de respondenten vaak kosten om schaatsen voor hun kind(eren) aan te schaffen, voor de één is dit geen probleem, anderen zoeken toch naar goedkopere manieren door deze bijvoorbeeld tweedehands te kopen. Hierover wordt het volgende gezegd:

“Ja, via via, was ook heel goedkoop, tweedehands. De eerste paar keer hebben we schaatsen gehuurd, om te kijken of ze het inderdaad wel leuk vond. Daarna hebben we gewoon schaatsen aangeschaft.” - Ouder 1

Een aantal verenigingen heeft eigen materiaal die kinderen die een proefles komen volgen en/of leden kunnen gebruiken. Voor proeflessen bij andere verenigingen moeten er schaatsen gehuurd worden om mee te kunnen doen. Zoals Ouder 1 hierboven aangaf, wordt nog wel gewacht met het kopen van schaatsen tot hun kind(eren) zeker vaker gaan schaatsen. Vereniging C heeft schaatsmateriaal dat ze uitlenen aan nieuwe leden en kinderen die een proefles komen doen:

“Uh, ja, die leenschaatsen die we hebben, die nieuwe leden een keer of tien kunnen gebruiken voordat ze eigen schaatsen moeten aanschaffen, dat wordt wel heel erg positief gezien, heel

veel goed gewaardeerd, dat is heel duidelijk is dat een hele goede hulpbron voor ons.” - Vrijwilliger 3

Hiermee kunnen nieuwe leden eerst meedoen met de lessen zonder schaatsen aan te hoeven schaffen. Deze periode waarin het schaatsmateriaal geleend kan worden geeft de gelegenheid aan het kind en de ouders om te kijken hoe het schaatsen bevalt en dan te beoordelen of het kind hiermee door wil en dus nieuwe schaatsen moet kopen. Dit kan een belangrijke rol spelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging:

“Uh, nou ja, dan moet je er toch nog even extra over nadenken van, he, ga je nieuwe schaatsen kopen, ga je tweedehandsschaatsen kopen, vindt je kind het na twee lessen nog steeds leuk, dus dat hadden we zeker meegenomen in het verhaal, ja.” - Ouder 3

De kosten die het schaatsen bij een vereniging met zich meebrengt, is wel een zaak waar mensen over nadenken, maar de invloed op de keuze om wel of niet lid te worden lijkt relatief beperkt. Op het moment dat bijvoorbeeld de contributie veel hoger zou zijn, zou dit wel meer invloed kunnen hebben op deze keuze. Deze zaken zijn ook afhankelijk van bijvoorbeeld het inkomen van de ouders en hoe groot het deel is dat zou moeten worden gebruikt voor het schaatsen en hoeveel men erin wil investeren.

Naast de financiële zaken als contributie en de aanschaf van schaatsen zijn ook de trainingstijden en locatie besproken. Ook deze zaken spelen een rol bij de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Trainingstijden sluiten bij alle respondenten goed aan op hun eigen schema. Zij geven aan dat dit ook een rol speelt bij de keuze om lid te worden. Zo wordt op de vraag of activiteiten een rol hebben gespeeld in de keuze om wel of niet lid te worden bij een schaatsvereniging geantwoord:

“Nee, dat staat er los van. Vooral het tijdstip vond ik heel gunstig.” - Ouder 1

De respondent laat hiermee zien dat het tijdstip voor haar een belangrijke rol heeft gespeeld en dat dit ook binnen het persoonlijke schema past, in combinatie met het schema van de andere gezinsleden.

Ondanks dat verenigingen vaak weinig keuze hebben op welke momenten zij kunnen trainen, zijn zij ook tevreden over de uren waarop zij kunnen trainen. Op de vraag of kinderen die een proefles hebben gevolgd geen lid worden van de vereniging door de trainingstijden wordt gezegd:

“Uh nee, dat denk ik niet. Heel af en toe, zoals ik zei, met die ouders. Het is wel zo dat als ze ouder worden dat ze afhaken, vanwege de uren.” - Vrijwilliger 4

In een uitzonderlijk geval was er iemand die geen lid is geworden vanwege de trainingstijden. Wel zijn de verenigingen vaak niet flexibel in hun trainingsuren door het volle schema op de ijsbanen. Hierdoor is het lastig om op andere tijden te gaan trainen en zijn de proeflessen vaak

op dezelfde tijd als de trainingen of is het volgen van een proefles gelijk aan het volgen van een reguliere les voor de leden.

Ditzelfde geldt ook voor de locatie van de ijsbaan waarop de vereniging actief is. Ouder 3 gaf aan tussen twee ijsbanen te wonen die op ongeveer dezelfde afstand liggen. Hierbij zijn de trainingstijden dan doorslaggevend geweest waar de proefles is gevolgd en waar ze uiteindelijk ook lid zijn geworden:

"Ja, absoluut, ja. Ja, zoals gezegd, waar we dan wonen in [plaatsnaam] is [naam ijsbaan] is iets handiger aan te rijden of iets sneller, maar ja het is 15 minuten, we zetten het dan naast 15, 20 minuten, nou ja, oké haha, ja." - Ouder 3

Zodra de ouders de afstand tot de ijsbaan goed te bereizen vinden, zullen zij hier ook geen drempel zien om bij een vereniging lid te worden die op de ijsbaan actief is. Dit is ook in combinatie met de trainingstijden van de schaatsvereniging. Deze twee aspecten lijken een belangrijke rol te spelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Op het moment dat er geen match is tussen ouders en/of kind en de locatie en/of trainingstijden zal de kans kleiner zijn dat het kind uiteindelijk ook lid wordt bij deze schaatsvereniging. Deze mismatch kan bijvoorbeeld inhouden dat de trainingen niet passen in het schema van de ouders en het kind of dat de locatie te ver is.

Tot slot kan ook het aantal vrijwilligers een rol spelen in het wel of geen lid worden bij een schaatsvereniging. Deze vraag is ook gesteld aan de vrijwilligers die zijn geïnterviewd:

"Uh, ja, wat ik zei, op dit moment zijn de groepen eigenlijk een beetje te groot, maar dat is nog geen probleem. Dat kan het wel worden, als er binnen zo'n groep, dat het voor iemand erg saai wordt of erg lastig om erbij aan te sluiten, dan is dat een potentieel probleem waardoor misschien iemand ook gaat stoppen met schaatsen, in die zin moeten we daar echt iets aan gaan doen." - Vrijwilliger 3

Het hebben van te weinig trainers kan ertoe leiden dat groepen (te) groot worden, waardoor het niveau- of leeftijdsverschil in zo'n groep groter wordt. Dit kan ertoe leiden dat één of meerdere leden minder plezier krijgen in het schaatsen, wat weer kan leiden tot het stopzetten van het lidmaatschap. Dit is bij geen van de gesproken respondenten en hun kinderen een probleem geweest. De respondenten hebben ook niet aangegeven dat dit een rol heeft gespeeld bij de keuze om wel of geen lid te worden van de schaatsvereniging.

Activiteiten van verenigingen

Naast de mechanismen die besproken zijn in het theoretisch kader is er uit de interviews nog een mechanisme gekomen dat mee zou kunnen spelen in de keuze om wel of niet lid te worden bij een schaatsvereniging. Dit onderwerp bestaat uit de activiteiten die worden georganiseerd of waar de vereniging aan bijdraagt. Deze activiteiten zijn te verdelen in twee groepen: een groep activiteiten die wordt georganiseerd om nieuwe leden voor de vereniging te werven, zoals bijvoorbeeld de Albert Heijn sport actie en de schaatsnacht. En een groep activiteiten die gericht is op de eigen leden van de vereniging, zoals bijvoorbeeld een show of een speciale training met Sinterklaas.

De activiteiten die gericht zijn op het werven van nieuwe leden zijn bedoeld om kinderen en/of volwassenen enthousiast te krijgen voor het schaatsen en dan vooral bij een schaatsvereniging. Deze activiteiten worden door verenigingen op hun eigen manier vormgegeven. Hierin heeft het project IJSTIJD! voor sommige activiteiten een verbindende rol gespeeld tussen de kinderen/ouders en de schaatsvereniging. Zo wordt aangegeven:

“Nee, dat komt dan niet op je radar he. Ja, je denkt niet zo snel aan schaatsles. Op een of andere manier, dan denk je alleen maar in de winter. Via de IJSTIJD! ja, dat je de code krijgt en kunt proberen en het wordt ook heel leuk verteld die folder vind ik.” - Ouder 1

Een aantal verenigingen houdt hieraan nieuwe leden over, andere verenigingen ook weer niet. Doordat niet bij iedereen bekend is dat je kan schaatsen bij een vereniging, zijn er mensen die geen weet hebben dat men kan schaatsen bij een schaatsvereniging. De verbindende rol van IJSTIJD! heeft ervoor gezorgd dat bij in ieder geval drie van de vier gesproken verenigingen één of meer nieuwe leden zich hebben aangesloten bij de schaatsvereniging.

De groep activiteiten die gericht is op de eigen leden is voor geen van de respondenten een reden om lid te worden bij de vereniging. De respondenten gaven aan dat zij pas wisten van de activiteit nadat zij lid waren geworden. Ook wordt door een vereniging benoemd dat deze activiteiten niet bedoeld zijn om nieuwe leden te lokken. Er wordt aangegeven dat zulke activiteiten geen reden zijn om lid te worden bij de schaatsvereniging:

“Nou, dat, dat vraag ik me een beetje af, want ja, als ze lid worden dan weten ze vaak nog niet dat er een show is, dat horen ze dan na een paar weken ofzo dat we gaan oefenen voor de show. Dus ik denk niet dat dat een overwegingspunt is.” - Vrijwilliger 3

Het standpunt van de ouders en verenigingen komen hierin overeen dat de georganiseerde activiteiten geen invloed hebben op de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Alhoewel deze activiteiten geen rol lijken te spelen bij het lid worden, is het mogelijk dat ze wel een rol spelen in het behouden van leden. Door dergelijke activiteiten die gericht zijn op de eigen leden, kan de waarde van het lidmaatschap vergroot worden. Hierdoor kunnen leden minder snel geneigd zijn om te vertrekken bij de schaatsvereniging waarvan zij lid zijn.

6. Conclusie

In dit hoofdstuk wordt aan de hand van het theoretisch kader en de resultaten antwoord gegeven op de onderzoeksvraag die in dit onderzoek centraal staat:

Welke mechanismen spelen een rol bij de binding aan de georganiseerde schaatssport?

Hiervoor is gekeken naar verschillende mechanismen; socialisatie, homofilie principe, hulpbronnen. Vanuit de resultaten is daar het mechanisme activiteiten van verenigingen aan toegevoegd. Elk van deze mechanismen speelt op zijn eigen manier een rol bij de binding aan de georganiseerde schaatssport. Bij de socialisatie lijkt de invloed van de ouders een grote rol te spelen bij de keuze om lid te worden van de schaatsvereniging. Doordat de kinderen nog jong zijn, is er een bepaalde mate van investeringen nodig van de ouders om als kind lid te kunnen zijn van de schaatsvereniging. Uiteindelijk nemen de ouders de beslissing of het kind wel of niet lid wordt bij de schaatsvereniging. Een positieve houding van de ouders tegenover het schaatsen speelt hierin mee, samen met de schaatservaring van de ouders.

Bij het mechanisme 'homofilie principe' speelt het thuis voelen mee in de keuze om lid te worden bij een schaatsvereniging. Dit gevoel speelt dan zowel bij de ouders als bij de kinderen. Daarnaast lijkt de kans ook groter dat een kind dat een proefles volgt uiteindelijk ook lid wordt bij de vereniging op het moment dat het kind in bepaalde mate lijkt op de leden van de vereniging. Ondanks dat het niet expliciet genoemd is door de respondenten, lijkt dit onbewust invloed te kunnen hebben. Deze overeenkomsten lijken dan vooral op basis van etniciteit en opleidingsniveau.

Het mechanisme 'hulpbronnen' is onderverdeeld in meerdere onderdelen, die in mindere of meerdere mate een rol spelen bij het lid worden bij een schaatsvereniging. Het financiële aspect dat komt kijken bij het lidmaatschap bij een schaatsvereniging lijkt niet een belangrijke factor te zijn. De trainingstijden en de locatie van de ijsbaan lijkt bij dit mechanisme een grotere rol te spelen. Op het moment dat de trainingstijden aansluiten op het schema van de ouders en het kind is de kans groter dat het kind ook lid zal worden bij de schaatsvereniging. Ook op het moment dat de ouders de locatie van de schaatsvereniging gunstig genoeg vinden, lijkt de kans groter dat het kind ook lid wordt bij deze vereniging.

De activiteiten van de verenigingen zijn voor de respondenten geen reden geweest om lid te worden bij de schaatsvereniging, in de meeste gevallen wisten de respondenten niks af van deze activiteiten. De activiteiten die georganiseerd worden voor de leden van de schaatsvereniging zouden wel mee kunnen spelen bij het behouden van leden, omdat deze activiteiten de waarde van het lidmaatschap kunnen vergroten.

Te zien is ook dat deze mechanismen niet op zichzelf staan, ze hebben invloed op elkaar. Op het moment dat men graag wil dat hun kind leert schaatsen, zullen zij hier ook meer voor over hebben dan ouders die hier minder waarde aan hechten.

Discussie

In de discussie worden de resultaten vergeleken met de literatuur die is besproken in het theoretisch kader. Daarna zal er worden ingegaan op enkele beperkingen van het onderzoek, mogelijk vervolgonderzoek en tot slot wordt een aantal aanbevelingen gedaan.

Bij het mechanisme 'socialisatie' lijkt de rol van de ouders belangrijk te zijn bij keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. De schaatservaring en de houding tegenover het schaatsen zijn aspecten die hierbij meespelen. Dat ouders een belangrijke rol spelen bij het introduceren van de sport en de support van het sporten is benoemd door Kay (2004). Dat kennissen en vrienden hierin ook een rol spelen (Stuij & Stokvis, 2011) is in dit onderzoek niet teruggevonden. Dit zou verklaard kunnen worden door de manier waarop de respondenten en hun kinderen in contact kwamen met de schaatsvereniging, via het project IJSTIJD!. De respondenten van de verschillende schaatsverenigingen gaven aan dat zij ook activiteiten organiseren waarbij de leden een vriend of vriendin mee kunnen nemen naar de schaatsles. Via dit soort activiteiten is het aannemelijker dat de rol van kennissen of vrienden groter is. Via het project IJSTIJD! krijgen kinderen een vervolgaanbod bij een ijsbaan of schaatsvereniging via hun school. Op deze manier kunnen zij in contact komen met een schaatsvereniging zonder dat zij daar iemand kennen.

In het theoretisch kader is bij het homofilie principe besproken dat verenigingen neigen naar homogeniteit (Van Bottenburg, 2007). In dit onderzoek is er binnen de verschillende verenigingen gekeken naar de verschillen en overeenkomsten tussen de leden en hierin is te zien dat deze verenigingen redelijk homogeen zijn. Zo kwamen bijvoorbeeld etniciteit en opleidingsniveau naar voren. Deze twee aspecten komen binnen de schaatsverenigingen overeen met elkaar. Zoals Van Bottenburg (2004) benoemt, verwacht men bij het lidmaatschap ook aansluiting te vinden met de leden van de vereniging. De mensen die meer overeenkomsten hebben met de dominante groep binnen de vereniging, sluiten zich ook makkelijker aan bij deze vereniging. De resultaten van dit onderzoek lijken hier ook op te wijzen, doordat weinig verschillen werden benoemd tussen het kind van de respondent en de leden van de schaatsvereniging. Er is echter tijdens dit onderzoek niet gesproken met ouders en/of kinderen die na een proefles geen lid zijn geworden bij een vereniging. Hierdoor is niet bekend of deze homogeniteit ervoor gezorgd heeft dat deze kinderen geen lid zijn geworden.

Het laatste mechanisme dat is besproken in het theoretisch kader is 'hulpbronnen'. Zoals Macphail, Gorely & Kirk (2003) benoemen speelt de bereikbaarheid van de ijsbaan ook een belangrijke rol in de keuze om wel of geen lid te worden van een vereniging. In dit onderzoek is ook naar voren gekomen dat de bereikbaarheid belangrijk is. Het lijkt ook belangrijker dan de contributie en overige kosten die komen kijken bij het lidmaatschap. De rol van het financiële aspect lijkt een beperkte rol te spelen. Dit is in tegenstelling tot wat in de literatuur genoemd wordt. Hier is het van belang om te vermelden dat Haycock & Smith (2014) benoemen dat op het moment dat kinderen het niet breed hebben thuis, de kans groter is dat de kinderen aan goedkopere sporten deelnemen. In dit onderzoek is niet ingegaan op de financiële situatie van de respondenten. Omdat er geen respondenten zijn geïnterviewd die geen lid zijn geworden bij een schaatsvereniging en er geen objectieve data beschikbaar zijn over de financiële positie

van de respondenten, is het niet mogelijk om uitsluitel te geven dat het financiële aspect van het lid worden bij een schaatsvereniging een minder grote rol speelt bij de keuze om wel of geen lid te worden.

Naast de hierboven beschreven mechanismen is er ook met de respondenten besproken welke invloed het project IJSTIJD! heeft gehad. Hieruit komt naar voren dat het project ouders vooral bewust heeft gemaakt van het feit dat er geschaatst kan worden bij een vereniging. Ook zijn zij zich bewust geworden van de aanwezigheid van verschillende verenigingen via de website van IJSTIJD!. Doordat niet bij iedereen bekend is dat er geschaatst kan worden bij een vereniging en het feit dat de respondenten weinig tot geen mensen kenden die actief waren bij een schaatsvereniging, leidt dit tot onbekendheid van de mogelijkheden binnen de schaatssport. Voor de verenigingen is het project IJSTIJD! een mogelijkheid om de poule van potentiële leden te vergroten door bijvoorbeeld de polsbandjes te sturen naar meerdere basisscholen in de regio. Daarnaast biedt IJSTIJD! een platform om bekendheid van de schaatsvereniging te vergroten, doordat de schaatsverenigingen via de website van IJSTIJD! gevonden kunnen worden met daarbij het aanbod van de schaatsvereniging.

Beperkingen

Tijdens dit onderzoek zijn bepaalde methodologische keuzes gemaakt. Dit is te lezen in het methodologie hoofdstuk. Deze keuzes hebben bepaalde consequenties voor het onderzoek. De keuze om gebruik te maken van semigestructureerde interviews kan met zich meebrengen dat respondenten sociaal gewenste antwoorden geven op de gestelde vragen. Door gebruik te maken van triangulatie kunnen sommige antwoorden wel vergeleken worden met de gevonden data tijdens de observaties, maar hiermee kan niet volledig voorkomen worden dat men politiek correcte antwoorden geeft.

De rol die is ingenomen tijdens de observaties is ook van invloed. De onderzoeker nam niet deel aan de proefles, terwijl de rol van de onderzoeker wel bekend was bij de aanwezigen. Doordat de rol van de onderzoeker bekend was, kan het zijn dat de aanwezigen zich anders hebben gedragen dan dat zij normaal zouden doen.

Ook dient vermeld te worden dat de resultaten van dit onderzoek niet generaliseerbaar zijn naar alle schaatsverenigingen en andere sportverenigingen in Nederland. Vanwege de kwalitatieve aard van dit onderzoek zijn er te weinig respondenten en verenigingen om te kunnen generaliseren. Ook de tijdspanne van dit onderzoek had hier invloed op. Daarnaast kunnen de situaties bij verschillende verenigingen en op verschillende ijsbanen anders zijn, waardoor zaken zoals de mogelijkheid om gebruik kunnen maken van schaatsmateriaal juist wel of niet mogelijk zijn.

Tot slot is er geprobeerd om ouders en/of kinderen te spreken die na hun proefles geen lid zijn geworden bij een schaatsvereniging. Ondanks dat er een aantal van deze ouders is benaderd, is het niet gelukt om één of meerdere van hen te interviewen. Met deze data zou mogelijk een duidelijker beeld geschetst kunnen worden van mechanismen die een rol spelen bij het lid worden bij een schaatsvereniging en welke mechanismen het lidmaatschap juist tegenwerken.

Voor het onderzoek zijn 3 ouders gesproken over hun ervaringen. Het zou voor de volledigheid goed geweest zijn als met meer ouders en/of kinderen gesproken was. Dit had mogelijk meer onderdelen en mechanismen kunnen blootleggen die meespelen in de keuze om wel of geen lid te worden bij een schaatsvereniging. Vanwege de beperkte tijd waarin het onderzoek plaatsvond en geen reacties op verzoeken om interviews te kunnen afnemen, was het niet mogelijk om meer ouders te spreken.

Vervolgonderzoek

Zoals is benoemd in de beperkingen zijn de resultaten van dit onderzoek niet generaliseerbaar. Als vervolgonderzoek zou er met een kwantitatief onderzoek gekeken kunnen worden of de gevonden mechanismen ook in de gehele schaatswereld een rol spelen bij de binding aan een schaatsvereniging. Met een kwantitatief onderzoek kan er een vergelijking worden gemaakt tussen verschillende groepen en kunnen verschillende verklarende mechanismen gelijktijdig getoetst worden. Als onderdeel van dit vervolgonderzoek kan ook gekeken worden naar de wijze waarop de verschillende mechanismen elkaar beïnvloeden en de modererende effecten van zaken zoals de hoogte van het inkomen. Op deze manier kan bijvoorbeeld onderzocht worden of etniciteit en opleidingsniveau een bepaalde invloed hebben op de mate waarin mensen zich thuis voelen bij een schaatsvereniging.

Ook zijn er nog overige onderwerpen die interessant zijn om verder te onderzoeken. Ten eerste, zoals benoemd in de beperkingen van dit onderzoek, is niet gesproken met ouders en/of kinderen die geen lid zijn geworden bij een schaatsvereniging na een proefles. Om meer te weten te komen over wat de doorslag geeft om geen lid te worden na een proefles, zou het goed zijn om hier meer onderzoek naar te doen. Dit kan ook meer inzicht geven in de verschillende rollen die de mechanismen kunnen hebben. De reden hiervoor is dat de kinderen die een proefles komen doen vaak de intentie hebben om vaker te gaan schaatsen bij een schaatsvereniging.

Ten tweede is het ook interessant om te kijken naar een andere groep, de groep kinderen die het lidmaatschap van de vereniging opzegt. Voor schaatsverenigingen kan het nuttig zijn om te weten welke zaken een rol spelen bij de beslissing om te stoppen met het lidmaatschap en of zij hier nog een bepaalde invloed op kunnen uitoefenen. De schaatsverenigingen zouden hiermee kunnen proberen om meer leden te behouden. Samen met onderzoek naar de reden van kinderen om na een proefles geen lid te worden van een schaatsvereniging zou dit een duidelijker beeld kunnen schetsen over onderdelen die hierin belangrijk zijn. Die uitkomsten kunnen de schaatsverenigingen en de KNSB eventueel gebruiken bij het behouden van hun leden.

Tot slot zou het, vanuit het project IJSTIJD!, goed zijn om te weten waarom kinderen vooral kiezen voor vervolgaanbod bij een ijsbaan in plaats van bij een schaatsvereniging. Door duidelijk te krijgen waar de kinderen naar zoeken in een schaatservaring, kan hier ook beter op worden gereageerd door zowel de schaatsverenigingen als de KNSB.

Aanbevelingen

Vanuit dit onderzoek kan een aantal aanbevelingen gedaan worden voor zowel verenigingen als voor de KNSB. Voor verenigingen is het ten eerste goed om actief contact te hebben met de ouders of de kinderen die in aanraking komen met de verenigingen. Dit kan bijdragen aan het thuis voelen op de schaatsvereniging en daarnaast ook ouders en kinderen helpen om hun weg te vinden in de schaatswereld. Het actief benaderen kan er ook voor zorgen dat verenigingen inzichtelijk krijgen waarom sommige kinderen na een proefles juist wel of geen lid worden bij de vereniging. Hierop kan men gerichte acties op ondernemen. Omdat uit de resultaten is gebleken dat de ouders een grote rol spelen bij of hun kind wel of geen lid wordt bij een vereniging, is het goed om de ouders erbij te betrekken. Ten tweede zouden verenigingen kunnen kijken om zij meer kunnen samenwerken met andere schaatsverenigingen. Waar verenigingen ook deels als concurrenten gezien worden, zouden de verschillende schaatsverenigingen elkaar wat kunnen ondersteunen in het krijgen van nieuwe leden. De dichtheid van ijsbanen in Nederland is laag, wat betekent ouders en kinderen vaak niet veel keuze hebben waar ze gaan schaatsen. Doordat veel schaatsverenigingen gebonden zijn aan bepaalde dagen en tijden, kan dit voor een kind dat een proefles heeft gevolgd een te grote drempel zijn om lid te worden. Bijvoorbeeld omdat de schaatslessen van een bepaalde vereniging niet passen in het schema van het kind en/of de ouders. Door deze kinderen te wijzen op andere actieve verenigingen op dezelfde ijsbaan, is het mogelijk dat het kind wel lid wordt bij een schaatsvereniging, al is dat dan wel bij een andere schaatsvereniging. Op deze manier kunnen de kinderen die enthousiast zijn over het schaatsen toch lid zijn van een schaatsvereniging en gaan zij waarschijnlijk minder snel een andere sport doen. Dit vereist wel van de verschillende schaatsverenigingen dat zij bij de kinderen die een proefles gaan doen en geen lid worden bij de vereniging, navraag doen naar de redenen om geen lidmaatschap aan te gaan. Bijkomend voordeel hiervan is dat de vereniging wel inzicht krijgt in de aspecten die meespelen bij de keuze om geen lid te worden bij de schaatsvereniging.

Ten derde zou de KNSB een coördinerende rol kunnen spelen en deze samenwerking stimuleren. Zij kan dit bijvoorbeeld doen door deze schaatsverenigingen met elkaar in contact te brengen. Dit zou een onderdeel kunnen zijn van het creëren van een netwerk op de ijsbaan met daarin de verenigingen, de ijsbaan en andere betrokken partijen. De KNSB is hier al mee bezig namelijk in de vorm van het project IJSTIJD!. Een vierde aanbeveling voor de KNSB is om meer ouders en kinderen bewust te maken van het feit dat er geschaatst kan worden bij een vereniging. Dit kan bijvoorbeeld door hiervoor een bepaalde actie via basisscholen te houden of door banners of folders op te hangen bij de ijsbanen, uiteraard in overeenstemming met de ijsbaan. Ook zou de KNSB kunnen kijken op welke manier meer kinderen gebruik maken van het aanbod van een schaatsvereniging in plaats van aanbod van een ijsbaan of evenement. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld de drempel te verlagen door materiaal beschikbaar te stellen aan verenigingen waar kinderen tijdens een proefles gebruik van kunnen maken. Dit schaatsmateriaal is misschien niet de belangrijkste factor waardoor men kiest voor een proefles en een eventueel lidmaatschap, maar dit aspect is wel relatief gemakkelijk te beïnvloeden.

7. Literatuur

- Baars, D. J. M. (2014). " *Running the business & changing the business*": Een kwalitatief naar besluitvorming bij sportverenigingen (Master's thesis). Geraadpleegd via <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/301591>.
- Bouwknegt, M. C. (2009). *Jeugd en de sportvereniging* (Master's thesis). Geraadpleegd via <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/35611/Scriptie%20Marije.pdf?sequence=1>.
- Bryman, A. (2012). *Social research methods* (4th edition). New York, United States: Oxford University Press.
- CBS (2015). *Sportaccommodaties; inrichting, gebruik naar type accommodatie 1988 - 2012*. Geraadpleegd via <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/7193SKCR/table?fromstatweb>.
- Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). *Fourth generation evaluation*. Newbury Park, CA: Sage.
- Haycock, D., & Smith, A. (2014). A family affair? Exploring the influence of childhood sport socialisation on young adults' leisure-sport careers in north-west England. *Leisure Studies*, 33(3), 285-304.
- Inspectie van het Onderwijs. (2018). *Peil.Bewegingsonderwijs - Einde basis- en speciaal basisonderwijs 2016/2017*. Geraadpleegd via <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2018/04/20/peil-bewegingsonderwijs-einde-basis-speciaal-basisonderwijs-2016-2017>.
- Jansen, H. (2012). Wat is kwalitatief in kwalitatief onderzoek. *KWALON: Tijdschrift voor Kwalitatief Onderzoek in Nederland en Vlaanderen*, 17, 2, 6, 12.
- Kay, T. (2004). The family factor in sport: A review of family factors affecting sports participation. *Driving up participation: The challenge for sport*, 39.
- Kloosterman, R., & Coumans, M. (2014). Lidmaatschap en deelname verenigingen. *Statistics Netherlands (CBS)*, 4.
- KNSB. (2017). *KNSB Jaarbericht 2016-2017*. Geraadpleegd via <https://knsb.nl/wp-content/uploads/sites/98/2013/09/Jaarbericht-KNSB-2016-2017.pdf>
- Macphail, A., Gorely, T., & Kirk, D. (2003). Young people's socialisation into sport: A case study of an athletics club. *Sport, Education and Society*, 8(2), 251-267.
- Maso, I. & Smaling, A. (2004). *Kwalitatief onderzoek: praktijk en theorie*. Amsterdam: Boom.

- McPherson, J. M., Popielarz, P. A., & Drobnic, S. (1992). Social networks and organizational dynamics. *American sociological review*, 153-170.
- McPherson, M., Smith-Lovin, L., & Cook, J. M. (2001). Birds of a feather: Homophily in social networks. *Annual review of sociology*, 27(1), 415-444.
- NOC*NSF. (2018). *Lidmaatschappen en Sportdeelname NOC*NSF over 2017*. Geraadpleegd via <https://www.nocnsf.nl/ledentallen>.
- NOC*NSF. (2019). *Zo sport Nederland*. Geraadpleegd via <https://www.nocnsf.nl/zosportnederland>.
- Pandey, S. C., & Patnaik, S. (2014). Establishing reliability and validity in qualitative inquiry: A critical examination. *Jharkhand journal of development and management studies*, 12(1), 5743-5753.
- Pawson, R. & Tilley, N. (1997). *Realistic Evaluation*. London: SAGE.
- Plochg, T., & Van Zwieten, M. C. B. (2007). Kwalitatief onderzoek. *Handboek gezondheidszorgonderzoek*, 77-93.
- Reijgersberg, N., & van der Poel, H. (2014). *Sportdeelname van kinderen in armoede*. Utrecht: Mulier Instituut.
- Rijksoverheid. (2017). *Vertrouwen in de toekomst*. Geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2017/10/10/regeerakkoord-2017-vertrouwen-in-de-toekomst>.
- Stuij, M., & Stokvis, R. (2011). Habitusvorming: over de socialisatie van sportgedrag. *Sociologie*, 7(3), 203-222.
- Van Alphen, S. (2017). *De Relaties tussen Lidmaatschap van een Sportvereniging, Eenzaamheid en Levenstevredenheid bij Jongeren met en zonder een Migratieachtergrond* (Master's thesis). Geraadpleegd via <https://dspace.library.uu.nl/bitstream/handle/1874/362534/Masterscriptie%20definitief%20Steffie%20van%20Alphen%20zonder%20bijlagen.pdf?sequence=1>.
- Van Bottenburg, M. (2004). *Verborgene competitie. Over de uiteenlopende populariteit van sporten*. Nieuwegein: Arko Media Sports.
- Van Bottenburg, M. (2007). Om de sport verenigd: instituties in de sportwereld. In Duyvendak, J.W., Otto, M. (eds.), *Sociale kaart van Nederland. Over maatschappelijke instituties* (pp. 225 - 239). Amsterdam: Boom Uitgevers.

Van der Meulen, R. & Ultee, W. (2006). Overbrugger of onderscheider?. *Tijdschrift voor Sociologie*, volume 27, 109-130.

Van der Poel, H., Hoeijmakers, R., Pulles, I., & Tiessen-Raaphorst, A. (2018). *Rapportage sport 2018*. Den Haag: SCP.

Visser, E.E. (2009). *De sportvereniging, rijk aan kansen!* (Master's thesis). Geraadpleegd via <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/36386>.

Bijlagen

Bijlage 1: Topiclijst interviews

Vereniging

Algemeen

- Worden er veel activiteiten georganiseerd binnen de vereniging? Kan je er hier een aantal van benoemen?
- Hoe gaat het met de binding van jeugdleden binnen jullie vereniging? Op wat voor manier zijn jullie hier als vereniging mee bezig?

IJSTIJD!

- Op welke manier hebben jullie als vereniging het project IJSTIJD! opgepakt? Welke acties zijn er binnen de vereniging allemaal gedaan voor dit project?
- Hebben jullie ook nagedacht over manieren om de kinderen die via IJSTIJD! een proefles komen volgen te binden? Hebben jullie dit anders gedaan dan normaal?
- Waarom worden de kinderen wel/niet lid van de vereniging? Zie je hierin bepaalde verschillen/overeenkomsten?
- Wat vind je van het project IJSTIJD!?
- Heeft IJSTIJD! bijgedragen aan de toename van kinderen die een proefles volgen?

Socialisatie

- Zou je de vereniging omschrijven als open of gesloten? Waaraan merk je dat?
- Hoe zou je de cultuur van de vereniging omschrijven? Kun je een aantal voorbeelden noemen waarin deze cultuur terug te zien is?
- Heeft het karakter of de structuur invloed op het binden van nieuwe jeugdleden? Op welke manier?
- In hoeverre zijn de ouders van het kind betrokken geweest bij de proefles/keuze wel/niet lid te worden?
- Heeft het kind familieleden/kennissen/vrienden bij de vereniging? Wat is hiervan de invloed op het lidmaatschap?
- De kinderen die vanuit IJSTIJD! een proefles hebben gevolgd, komen misschien op een andere manier binnen dan andere kinderen. Merk je hierin verschil? En hoe zou je de invloed van IJSTIJD! hierin omschrijven?

Homofilie principe

- Zie je verschillen/overeenkomsten tussen de leden van de vereniging? In welke aspecten zie je dit?
- Hoe wordt er binnen de vereniging omgegaan met prestatie tegenover recreatie? Waarin zie je dit terug?
- Hebben deze verschillen/overeenkomsten invloed op de binding van nieuwe jeugdleden? Op welke manier?

- Hoe worden nieuwe leden gerekruteerd? (Via persoonlijke netwerken van leden en zijn dit vaak gelijkgestemden?) Waaraan met je dit?
- Hoe werkt dit bij leden die via IJSTIJD! een proefles komen volgen?
- Is het project IJSTIJD! gezien dit mechanisme van belang geweest voor de binding van nieuwe jeugdleden?

Hulpbronnen

- Hoe ziet voor jullie vereniging het perfecte plaatje eruit?
- Wat mist hierin?
- Wat moet er gebeuren om het perfecte plaatje voor elkaar te krijgen?

Financiën

- Heeft de contributie/eigen materiaal invloed op het binden van nieuwe jeugdleden voor de vereniging? Op welke manier?
- Heb je het idee dat gebrek aan hulpbronnen (tijd/geld etc) een barrière vormt voor lidmaatschap bij de vereniging? Op welke manier/ in welke gevallen merk je dit?
- Is het project IJSTIJD! gezien dit mechanisme van belang geweest voor de binding van nieuwe jeugdleden?

Vrijwilligers (aantal + kwaliteit)

- Op welke manier heeft het aantal/kwaliteit vrijwilligers invloed op het binden van nieuwe jeugdleden?
- Heb je het idee dat een tekort aan vrijwilligers/kwaliteit van vrijwilligers van de vereniging een barrière kan zijn voor lidmaatschap?
- Is het project IJSTIJD! gezien dit mechanisme van belang geweest voor de binding van nieuwe jeugdleden?

Trainingstijden + locatie

- Heb je het idee dat trainingsuren en de bereikbaarheid van de ijsbaan een barrière kan zijn voor lidmaatschap?
- Is het project IJSTIJD! gezien dit mechanisme van belang geweest voor de binding van nieuwe jeugdleden?

Ouders/kind

Algemeen

- Doe je ook aan een andere sport? Welke?
- Heb je er al eens eerder over nagedacht om lid te worden van een schaatsvereniging?
- Waarom heb je besloten om een proefles te gaan doen bij een schaatsvereniging?
- Hebben andere kinderen in je klas ook gebruik gemaakt van het vervolgaanbod?
- Wat vond je van de proefles?
- Wat voor kinderen waren er tijdens de les? Herken je jezelf in deze mensen?

Socialisatie

- Ken je mensen die aan schaatsen doen? Ken je mensen die al lid waren van de schaatsvereniging?
- Hoe reageerden je ouders toen je vertelde dat je wilde gaan schaatsen?
- Hebben je ouders zelf schaatservaring?
- Heeft dit invloed gehad op je keuze om wel/niet lid te worden van de schaatsvereniging? Op welke manier?

Homofilie principe

- Voel je je thuis op de vereniging? Waardoor komt dat?
- Wat is voor jou het belangrijkste, prestatie of recreatie? Zie je dit ook terug op de vereniging? Op welke manier?
- Zie je overeenkomsten/verschillen met andere kinderen van je trainingsgroep/vereniging? Kan je een aantal voorbeelden noemen?
- Zijn er activiteiten die georganiseerd worden door de vereniging? Wat vind je hiervan? Hebben deze activiteiten invloed gehad op je keuze om wel/niet lid te worden?
- Hebben deze onderdelen invloed gehad op de keuze om wel/niet lid te worden van de vereniging? Op welke manier?

Hulpbronnen

Financiën

- Wat vind je van de contributie bij de vereniging?
- Heb je zelf schaatsen aan moeten schaffen?
- Heeft de contributie/eigen materiaal invloed gehad op de keuze om wel/niet lid te worden bij de vereniging?

Trainingstijden + locatie

- Wat vind je van de trainingstijden? Wat zouden voor jou de ideale trainingsuren zijn?
- Hoe ga jij altijd naar trainingen? Wat vind jij van de bereikbaarheid van de ijsbaan?
- Hebben de trainingstijden en de locatie van de ijsbaan invloed gehad op je keuze om wel/niet lid te worden van de vereniging? Op welke manier?

Bijlage 2: Codeboom

Socialisatie

Schaatservaring kind
Schaatservaring ouders
Reactie ouders
Sturing ouders
Ervaring proefles
Bekenden die schaatsen
Bekenden schaatsvereniging

Homofilie principe

Recreatie vs. prestatie
Thuis voelen op de vereniging
Andere kinderen trainingsgroep
Etniciteit
Opleidingsniveau
Verschillen andere leden
Overeenkomsten andere leden

Hulpbronnen

Locatie
Contributie
Trainingstijd
Schaatsmateriaal
Vrijwilligers

Activiteiten van verenigingen

Activiteit voor eigen leden
Activiteit voor werven nieuwe leden

IJSTIJD!

Schaatsen bij een vereniging
Potentieel nieuwe leden
Bekendheid vereniging

Bijlage 3: Observatieverslagen

Observatie 1

Datum: 23-03-2019

Deze observatie vond plaats tijdens een evenement voor de jeugd waarbij het seizoen voor de trainingsgroep van vereniging A werd afgesloten. Dit was in de vorm van een soort hindernisbaan schaatsen op een ijshockeybaan met daaropvolgend een diploma-uitreiking in de kantine. Vlak nadat het evenement is afgelopen, zijn er nog een aantal kinderen die met blote voeten over het ijs lopen, als een soort ritueel voor het einde van het schaatsseizoen.

Tijdens het evenement stonden er zo'n 40 kinderen op het ijs, waarvan de kinderen ongeveer tussen de 6-10 jaar oud zijn. Om de kinderen te begeleiden staan er 6 trainers op het ijs. Naast de ijsbaan staan zo'n 50-60 ouders te kijken. De meeste ouders staan rustig te kijken en af en toe wordt een kind aangemoedigd als deze langs komt schaatsen. De trainers schaatsen zelf mee met de hindernisbaan en moedigen de kinderen af en toe wat aan. De kinderen, ouders en trainers zijn allemaal blank. Een van de ouders benoemt tijdens een kort gesprek ook dat dit een witte vereniging is en zegt dat "schaatsen geen sport is voor buitenlanders".

Gedurende de diploma-uitreiking staat iedereen in de kantine en wordt elk kind één voor één naar voren geroepen. Bij elk kind wordt zacht geklapt. Bij deze uitreiking zijn alle kinderen, ouders en trainers aanwezig. Enkele kinderen en ouders vertrekken nadat zij het diploma hebben ontvangen, het grootste gedeelte blijft tot het eind. Sommige ouders komen met het kind nog even langs bij één of meerdere trainers om ze te bedanken en een goede zomer te wensen.

Observatie 2

Datum: 06-04-2019

Deze observatie vond plaats tijdens de eerste training in het zomerseizoen. Tijdens de training is de ijsbaan verdeeld in verschillende vakken waarbij elke trainingsgroep zijn eigen vak heeft. De indeling voor de trainingsgroepen is gemaakt op basis van het schaatsniveau, dus soms schaatsen verschillende leeftijden door elkaar. De gehele vereniging traint tijdens dit uur.

Op het ijs staan zo'n 25-30 kinderen die begeleid worden door 6 trainers. De kinderen zijn onderverdeeld in groepen, elke groep krijgt les van 1 of 2 trainers. Er is 1 hoofdtrainer die het overzicht houdt over de verschillende groepen. Er zijn zo'n 15-20 ouders die verspreid op de tribune zitten. Enkele ouders gaan naar het restaurant van de ijsbaan. Het grootste gedeelte van de kinderen en ouders is blank, verder zijn de trainers allemaal blank.

Tijdens de training is er vanwege de redelijk kleine trainingsgroepen wat aandacht voor de individuele kinderen. Tussen de kinderen is er niet veel interactie, ze zijn vooral gefocust op de opdrachten die zij moeten uitvoeren. Na afloop van de training zoeken zij elkaar wel meer op.

Nadat de training is afgelopen wordt er door iedereen gezongen, omdat 1 van de leden jarig is. Er wordt getrakteerd en daarna gaat iedereen van het ijs. Een deel van de ouders komt met hun kind nog een praatje maken met de trainers voordat zij weer naar huis gaan. Er wordt op een vrolijke en vriendelijke manier met elkaar gesproken.